

นวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษา
ในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

กรณีตัวอย่าง **โรงเรียนบ้านสมานมิตร**

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดระยอง

DOE THAILAND

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

นวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษา
ในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ:

กรณีตัวอย่างโรงเรียนบ้านสมานมิตร

“โรงเรียนบ้านสมานมิตร สร้างสรรค์เชิงนิเวศ”

Samanmit Creative Eco-School.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

๓๗๑.๒๖ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ส ๖๙๑ น **นวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาในการนำมาตราฐานการศึกษา
ของชาติสู่การปฏิบัติ: กรณีตัวอย่างโรงเรียนบ้านสมานมิตร**

กรุงเทพฯ: ๒๕๖๔

ISBN : ๙๗๘-๖๑๖-๒๗๐-๓๑๓-๓

๑. นวัตกรรมการศึกษา ๒.การบริหารจัดการสถานศึกษา ๓. ชื่อเรื่อง

นวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาในการนำมาตราฐานการศึกษา ของชาติสู่การปฏิบัติ: กรณีตัวอย่างโรงเรียนบ้านสมานมิตร

สิ่งพิมพ์ สกศ.

อันดับที่ ๓๙/๒๕๖๔

ISBN

๙๗๘-๖๑๖-๒๗๐-๓๑๓-๓

พิมพ์ครั้งที่ ๑

กันยายน ๒๕๖๔

จำนวนพิมพ์

๖๐๐ เล่ม

พิมพ์เผยแพร่โดย

กลุ่มมาตรฐานการศึกษา

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารายวิชา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๙๙/๒๐ ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ : ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๒๕๒๘

โทรสาร : ๐ ๒๒๔๓ ๑๑๒๙

Web site : www.onec.go.th

สำนักพิมพ์

บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด

๙๐/๖ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๓๔/๑

ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงอรุณอมรินทร์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๔๒๔ ๓๒๔๙, ๐ ๒๔๒๔ ๓๒๕๒

โทรสาร ๐ ๒๔๒๔ ๓๒๔๙, ๐ ๒๔๒๔ ๓๒๕๒

คำนำ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นมาตรฐานที่เน้นผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education: DOE) ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย ๓ ด้าน คือ เป็นผู้เรียนรู้เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และพลเมืองที่เข้มแข็ง เพื่อสันติสุข รวมทั้งค่านิยมร่วมและคุณธรรมพื้นฐานที่เป็นความดีงาม ได้แก่ ความเพียร อับริสุทธ์ ความพอเพียง วิถีประชาธิปไตย ความเท่าเทียมเสมอภาค ซึ่งเป็นคุณลักษณะของคนไทย ๔.๐ ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ดำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก ซึ่งคณะรัฐมนตรี มีมติให้นำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการจัดทำมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา การกำกับ ติดตาม การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษารวมทั้งให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจะต้องนำมาตรฐานการศึกษาของชาตินำสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้ดำเนินโครงการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติขึ้น เพื่อศึกษาและพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในบริบทที่หลากหลาย และจัดทำเป็นรูปแบบนวัตกรรมการบริหารจัดการของสถานศึกษาซึ่งจะเป็นต้นแบบให้สถานศึกษาอื่น ๆ ได้นำไปปรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

นวัตกรรมการบริหารจัดการของสถานศึกษาในการนำมาตรฐาน การศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ: กรณีตัวอย่างโรงเรียนบ้านสมานมิตร จังหวัดระยอง ฉบับนี้ นำเสนอเนื้อหาที่สำคัญประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐาน ของสถานศึกษา แนวคิดในการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการ กระบวนการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำมาตรฐาน การศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา และสังเคราะห์รูปแบบ นวัตกรรมการบริหารจัดการของโรงเรียนบ้านสมานมิตร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครู ศึกษานิเทศก์ รวมทั้งที่ปรึกษาของสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่งที่ได้เล็งเห็น ถึงประโยชน์และความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตลอดจนร่วมกันพัฒนา นวัตกรรมการบริหารจัดการของสถานศึกษาในครั้งนี้

(ดร.อำนาจ วิชยานุวัติ)
เลขาธิการสภาการศึกษา

คำนำสถานศึกษา

รายงานผลการศึกษากการพัฒนาวัตกรรมการบริหารจัดการของสถานศึกษาในการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติของโรงเรียนบ้านสมานมิตรฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นเพื่อรายงานผลการดำเนินงานโดยเนื้อหาที่สำคัญประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา แนวคิดในการพัฒนาวัตกรรมการบริหารจัดการ กระบวนการพัฒนาวัตกรรมการบริหารจัดการ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา และสังเคราะห์รูปแบบนวัตกรรมการบริหารจัดการของโรงเรียนบ้านสมานมิตร

โรงเรียนบ้านสมานมิตรหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานผลการศึกษากการพัฒนาวัตกรรมการบริหารจัดการของสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสมานมิตรฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานทางการศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปบริหารจัดการและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานทางการศึกษา อันจะเป็นกลไกในการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จนทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายและเป็นตัวอย่างต่อไป

เรืองกิตต์ สุทธิวิรัตน์

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสมานมิตร

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ง
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ แนวคิดในการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการ สถานศึกษา	๑๑
ส่วนที่ ๓ กระบวนการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการ	๔๕
ส่วนที่ ๔ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน	๘๒
ส่วนที่ ๕ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำมามาตรฐานการศึกษาของชาติ สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา	๘๖
ส่วนที่ ๖ สังเคราะห์รูปแบบนวัตกรรมการบริหารจัดการ (Model)	๘๙

ส่วนที่ ๑

บทนำ

- ข้อมูลพื้นฐาน
ของสถานศึกษา
- จำนวนครูและบุคลากร
จำนวนนักเรียน
- สภาพบริบทของชุมชน
- ผลสัมฤทธิ์ที่สะท้อน
คุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้เรียนตามมาตรฐาน
การศึกษาของชาติ

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา

โรงเรียนบ้านสมานมิตร หมู่ที่ ๒ ตำบลกะเจ็ด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง รหัสไปรษณีย์ ๒๑๑๐๐ ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ มีเนื้อที่ ๑๕ ไร่ ๖๓ ตารางวา เขตพื้นที่บริการ ๑ หมู่บ้าน คือ หมู่ ๒ บ้านสมานมิตร ปัจจุบันมีอาคารเรียน ๑ หลัง อาคารประกอบ ๒ หลัง บ้านพักครู ๒ หลัง รวมจำนวนห้องเรียนทั้งหมด ๘ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการพิเศษต่างๆ จำนวน ๔ ห้อง ได้แก่ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องธุรการ ห้องสมุด และห้องวิทยาศาสตร์ ปัจจุบันโรงเรียนบ้านสมานมิตร มีนักเรียนทั้งสิ้น ๖๗ คน (ข้อมูล ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔) มีบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๑๐ คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน ๑ คน ข้าราชการครู จำนวน ๔ คน พนักงานราชการตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน ๒ คน ครูอัตราจ้าง จำนวน ๑ คน ลูกจ้างประจำ (ช่างไม้) จำนวน ๑ คน ผู้ปฏิบัติงานธุรการ จำนวน ๑ คน

อักษรย่อประจำโรงเรียน	ส.ม.
สีประจำโรงเรียน	เหลือง – ม่วง
ต้นไม้ประจำโรงเรียน	ต้นสาละ
ปรัชญาของโรงเรียน	ปณญา โลกสุมิ ปชโชโต “ปัญญาเป็นแสงสว่างโลก”
คำขวัญของโรงเรียน	ศึกษาดี มีคุณธรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง

วิสัยทัศน์

“**สมานมิตรรักษ์สิ่งแวดล้อม**” น้อมนำศาสตร์พระราชา สร้างปัญญาภายใน เรียนรู้ให้ถึงคุณค่าแห่งชีวิต ผลิตนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์วิถีธรรมชาติ ร่วมมือนักปราชญ์ภูมิปัญญารักษาสืบสาน บูรณาการพื้นที่การเรียนรู้เชิงนิเวศอย่างสร้างสรรค์

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)
๒. ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติและมีสมรรถนะ
๓. ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย
๔. ส่งเสริมการพัฒนาสติในการสร้างปัญญาภายในให้เกิดการเรียนรู้ถึงคุณค่าแห่งชีวิต

๕. ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่การสร้างนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์วิถีธรรมชาติ
๖. ส่งเสริมการสืบสานวัฒนธรรมภูมิปัญญาในท้องถิ่นให้เกิดการบูรณาการเรียนรู้ร่วมกัน
๗. ส่งเสริมการสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
๘. ส่งเสริมการสร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
๙. พัฒนาพื้นที่การเรียนรู้บูรณาการสิ่งแวดล้อมในภูมินิเวศอย่างสร้างสรรค์

เป้าประสงค์ (ผลลัพธ์)

๑. ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง
๒. ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ เจตคติและสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต
๓. ผู้เรียนมีทักษะชีวิต มีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัย
๔. ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ สามารถเรียนรู้ถึงคุณค่าแห่งชีวิต
๕. ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่ใช้ชีวิตอย่างพอเพียงเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
๖. ครูเป็นผู้เรียนรู้ มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความแม่นยำทางวิชาการพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง

๗. ครูมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตอบสนองผู้เรียน เป็นรายบุคคล สร้างสรรค์ผลงาน นวัตกรรมหรืองานวิจัยที่นำไปใช้ ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยี

๘. ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นเลิศส่วนบุคคล คิดเชิงกลยุทธ์ และนวัตกรรม มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีสำนึกความรับผิดชอบ (Accountability) และการบริหารแบบร่วมมือ

๙. โรงเรียนมีความอิสระในการบริหารจัดการศึกษา สร้างเครือข่าย ความร่วมมือทุกภาคส่วนให้โรงเรียนเป็น “ชุมชนแห่งการเรียนรู้” (Learning Community) โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง (Collaborative Learning) มาใช้จริงในห้องเรียน

๑๐. โรงเรียนมีพื้นที่การเรียนรู้ (Learning Space) เพื่อเป็น โรงเรียนสมานมิตรสร้างสรรค์เชิงนิเวศ (Samanmit Creative Eco-School) ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง มีสภาพแวดล้อมที่ดี บรรยากาศร่มรื่น สะอาดปลอดภัย เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในทุกมิติ

อัตลักษณ์: “สมานมิตรรักษ์สิ่งแวดล้อม”
(Environmental SAMANMIT)

เอกลักษณ์: “โรงเรียนสมานมิตรสร้างสรรค์เชิงนิเวศ”
(SAMANMIT Creative Eco-school)

เป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา:

โรงเรียนสมานมิตรสร้างสรรค์เชิงนิเวศ (Samanmit Creative Eco-School) คือ การพัฒนานักเรียนให้เติบโตขึ้นเป็น “พลเมืองสร้างสรรค์” ที่ใช้ชีวิตอย่าง “พอเพียง” เพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ “ยั่งยืน”

นิยาม :

โรงเรียนสมานมิตรสร้างสรรค์เชิงนิเวศ (Samanmit Creative Eco-School) เป็นโรงเรียนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยใช้แนวคิด “การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ : Whole School Transforming: 7 Change” (Assco. Prof. Prapapat Niyom President of Arsom Silp Institute of the Arts 2019) เป็นแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียน น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อปลูกฝังความเป็น “พลเมืองสร้างสรรค์เพื่อสิ่งแวดล้อม” (Environmental Creative Citizen) ให้เกิดขึ้นแก่ทุกฝ่ายในโรงเรียน และชุมชนท้องถิ่น สร้างพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชนตนเอง และสิ่งแวดล้อมอย่างสร้างสรรค์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ อย่างรอบด้านในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม เน้นกระบวนการคิด จากบริบทของตัวเองในการตัดสินใจ ลงมือกระทำ สร้างการเปลี่ยนแปลง ทั้งในระดับบุคคล การร่วมมือกับสมาชิกในโรงเรียนและชุมชน โดยใช้ประเด็นการเรียนรู้จาก พื้นที่การเรียนรู้ (Learning Space) ตลอดจนสภาพแวดล้อมจริงใกล้ตัวเป็นจุดเริ่มต้น เชื่อมโยงกันของมิติต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม โดยใช้รูปแบบ SAMANMIT MODEL ในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพ การศึกษาสู่มาตรฐานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๑.๒ ข้อมูลครู บุคลากร จำนวนนักเรียน

ข้อมูลบุคลากรของสถานศึกษา

(ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๔)

ตำแหน่ง				
	มัธยม	ป.ตรี	ป.โท	ป.เอก
๑. ผู้อำนวยการโรงเรียน	-	-	๑	-
๒. ครู	-	๗	๑	-
๓. บุคลากรทางการศึกษา	๑	-	-	-
รวม (๑๐ คน)	๑	๗	๒	-

ข้อมูลนักเรียน

จำนวนนักเรียนปีการศึกษา ๒๕๖๔ รวม ๖๗ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๔)

ระดับ ชั้นเรียน	อ.๒	อ.๓	รวม	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	รวม	รวม ทั้งหมด	
	จำนวนห้อง	๑	๑	๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๖	๘
เพศ	ชาย	๕	๓	๘	๙	๔	๓	๓	๔	๕	๒๘	๓๖
	หญิง	๓	๒	๕	๓	๓	๓	๘	๔	๕	๒๖	๓๑
รวม	๘	๕	๑๓	๑๒	๗	๖	๑๑	๘	๑๐	๕๔	๖๗	

๑.๓ สภาพบริบทของชุมชน

สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะเป็นสวนยางพารา บ้านสมานมิตรมีพื้นที่ทั้งหมด ๙ ตารางกิโลเมตร หรือ ๕,๖๒๕ ไร่ มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๑๙๗ ครัวเรือน มีจำนวนประชากรทั้งหมด ๗๔๐ คน แบ่งเป็นชาย ๓๕๘ คน หญิง ๓๘๒ คน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพสวนยาง ร้อยละ ๖๐ อาชีพเกษตรกรรมแบบผสมผสาน ร้อยละ ๓๐ อาชีพค้าขาย ร้อยละ ๑๐ รายได้เฉลี่ย ๔๒,๕๐๐ บาท/คน/ปี หรือ ๑๒๗,๕๐๐ บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/ปี

โอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียน เนื่องจากบริเวณที่ตั้งของโรงเรียน ล้อมรอบด้วยสวนยางพาราและสวนผลไม้ โรงงานอุตสาหกรรมที่ผลิตเกี่ยวกับยางพารา ทำให้ได้รับกลิ่นเหม็น แสบจมูก หายใจไม่สะดวก อันเกิดจากการแปรรูปผลิตภัณฑ์แต่ก็ทำให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้เพิ่ม

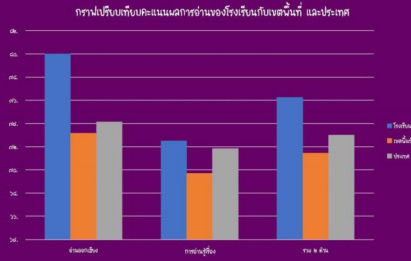
๑.๔ ผลสัมฤทธิ์ที่สะท้อนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ผลสัมฤทธิ์ที่สะท้อนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

๒) ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านออกเสียง และการอ่านรู้เรื่องของผู้เรียน (RT)

โรงเรียนบ้านสมานมิตร
ถนนไมตรีทอง ตำบลบ้านสมานมิตร อำเภอเมืองบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๑

ผลสัมฤทธิ์ที่สะท้อนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ผู้เรียนรู้ เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

ศูนย์ดิจิทัลชุมชน
มากกว่าการเรียนรู้ ให้ชุมชนต่อยอดทำมาหากิน

เพิ่มศักยภาพผู้ผลิตชุมชน
เสริมภาคเอกชนให้แกร่งยิ่งขึ้น

โรงเรียนบ้านสมานมิตร

ผลสัมฤทธิ์ที่สะท้อนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ผู้ร่วมสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

เด็กสร้างสรรค์ ๗ วัน ๑ สัปดาห์

ปั้นดินเหนียว

โรงเรียนบ้านสมานมิตร

ผลสัมฤทธิ์ที่สะท้อนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

พลเมืองที่เข้มแข็ง เพื่อสันติสุข

ตัด

ฉีก

ตาก

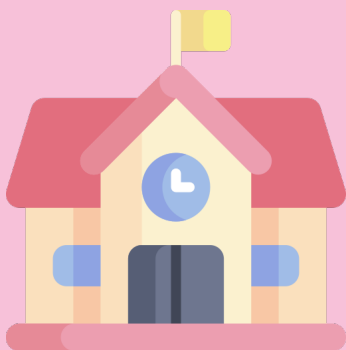
เก็บ

โรงเรียนบ้านสมานมิตร

ส่วนที่ ๒

แนวคิดในการพัฒนา นวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษา

- ที่มาของแนวคิดในการพัฒนา นวัตกรรมการบริหารจัดการ สถานศึกษา
- การประยุกต์ใช้แนวคิด ในการบริหารจัดการ ของสถานศึกษาตามขอบเขต การบริหารงานภายใน

ส่วนที่ ๒

แนวคิดในการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษา

๒.๑ ที่มาของแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษา

Sufficiency Economy: เศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิสัมพันธ์กันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ ๕ ส่วน

๑. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

๒. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

๓. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้

๓.๑ ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

๓.๒ ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

๓.๓ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

๔. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

๔.๑ เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

๔.๒ เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

๕. แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง ในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

Whole School Transforming: การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ 7 Changes

แนวคิดหลักของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Transform): 7 Changes (Assoc. Prof. Prapapat Niyom)

โรงเรียนได้นำแนวทางการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนทั้งระบบ หรือ Whole School Transforming ซึ่งมี ๗ สิ่งที่โรงเรียนต้องปรับเปลี่ยน คือ

School Concept	● Learner's Outcome Oriented
School Leader	● Super Coach
Teachers	● Learning Experts
Classrooms	● Flexible, Diversity Learning Spaces
Curriculum	● Competency – Based
Pedagogy	● Creative & Active Learning
Evaluation	● 360° + Formative Assessment

ซึ่งเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อเด็กและเยาวชนในอนาคต คือ ต้องเชื่อว่ามนุษย์เป็นเสขบุคคล (เส-ชะ-บุค-คน) เป็นผู้ที่ยังต้องศึกษา สามารถฝึกฝนได้ มนุษย์ทุกคนสามารถเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ ไม่มีขีดจำกัด ตั้งแต่เกิดจนตาย การศึกษาเป็นบทฝึก พัฒนาตนเองให้เกื้อกูล ทำให้ทุกคนมีคุณค่าและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นเพราะโลกเปลี่ยนแปลง สังคมเปลี่ยน อาชีพเปลี่ยน การศึกษาจึงต้องเปลี่ยน ต้องตั้งรับการเปลี่ยนแปลง ของข้อมูล ต้องใช้ข้อมูลให้เป็น เอาความรู้มาเชื่อมโยงเพื่อสร้างความรู้ใหม่ได้ เด็กต้องคิดวิเคราะห์ให้ทันกับกระแส เลือกข้อมูลมาใช้ได้อย่างมีวิจารณญาณ การศึกษาต้องให้ผู้เรียนค้นพบตนเองได้จากสถานการณ์จริง ไม่ใช่แค่อยู่แต่ในตำราเรียน ต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เมื่อคิดก็ลงมือทำในสิ่งที่ได้ทันที

คนรุ่นใหม่อาจคิดว่าคุณธรรมเป็นเรื่องล้าหลัง แต่จริงๆ เป็น พื้นฐานสำคัญในการบ่มเพาะชีวิตของเด็กให้มีวินัยแห่งตนเอง ดูแลตนเองได้ ตัดสินใจได้อย่างมีวิจารณญาณ **บ่มเพาะเด็กให้มี Growth Mindset ไม่ย่อท้อง่าย รู้จักอดทนและรอคอย ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตลอดเวลา เรียนรู้ อย่างหลากหลาย** อยากรู้อยากเห็น ช่างสังเกต สามารถตั้งคำถามและ หาคำตอบได้ด้วยตนเอง กล้าแสดงออกและแสดงความคิดเห็น มีความคิด สร้างสรรค์ในการลงมือทำและหาคำตอบ รู้ลึกรู้จริงในสิ่งที่ลุ่มหลง ค้นพบ ตนเองว่าชอบอะไร และนำความรู้มาต่อยอดกับการใช้ชีวิตของตนเอง สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ตอบโจทย์สังคม สามารถทำงานเป็นทีมได้อย่างมี ความสุข

สิ่งที่โรงเรียนจะต้องทำ และสิ่งที่จะต้องทำทันทีเมื่อแบ่งออกเป็น ๗ ประเด็น ดังนี้

School concept

โรงเรียนต้องมีการจัดการศึกษาแนวใหม่มีการบูรณาการ ๘ กลุ่มสาระ ให้เห็นคุณค่าและเชื่อมโยงทักษะชีวิตประจำวันของผู้เรียนเป็นฐาน

School Leader

การเปลี่ยนผู้อำนวยการเป็น Super Coach หรือครูของครู ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเปลี่ยน Mindset ของตนให้กล้าคิด กล้าเปลี่ยน กล้าทำ เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจะต้องปรับทัศนคติการทำงานใหม่ เป็นผู้นำอย่างสร้างสรรค์ เป็นผู้นำทางวิชาการ ตั้งเป้าหมายการทำงาน ร่วมเปิดใจรับฟังเสียงสะท้อนและร่วมกันทำงานไปพร้อมกับคณะครู สรุปผลที่เกิดขึ้นว่าบรรลุเป้าหมายตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ถ้าไม่บรรลุจะพัฒนาอย่างไร และผลของการสอนให้มุ่งไปที่การพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมาจากการวางแผนก่อนสอน (BAR: Before Action Reflection) จนมาถึงการสรุปผลหลังจากการสอนว่าบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้หรือไม่ (AAR: After Action Reflection)

สิ่งที่ผู้บริหารให้คำมั่นว่าจะทำทันที คือ **ผู้บริหารต้องเรียก บทบาทความเป็นครูคืนมา** สร้างความตระหนักแห่งการเปลี่ยนแปลง พาครูไปเห็นตัวอย่างที่ดี ร่วมหาปัญหาจริงกับครู ไม่ใช่การสั่งการ ให้เกิดเป็นพันธะสัญญาใจ เพื่อหาทางแก้ปัญหา หาคำความรู้ ที่จะนำมาสร้างนโยบายในการแก้ปัญหาพร้อมกัน ขึ้นชมผลสำเร็จจากเรื่องเล็ก ๆ ขยายให้ใหญ่ เป็นกำลังใจให้ครูปฏิบัติการ ผู้อำนวยการ**จะต้องเป็นผู้นำ เป็นผู้ทำ เป็นผู้ชี้แนะสร้างแรงบันดาลใจให้กับครู**เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการคิด และปรับพฤติกรรม ขึ้นชมผลสำเร็จจากสิ่งเล็ก ๆ เพื่อเป็นกำลังใจให้แก่ครู สร้างระบบพัฒนาเครือข่ายสนับสนุนส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้เพื่อให้เกิด

การเรียนรู้ของครู ในระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน ชุมชน และต่างประเทศ ใช้ความจริงใจให้ชุมชนเกิดการยอมรับ

Teachers

การเปลี่ยนครูให้เป็นผู้เชี่ยวชาญการเรียนรู้ *Learning expert* ครูจะต้องปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนจากบอกสอนเป็น Active Learning ฝึกให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติและคิดด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออกสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ในขณะเดียวกัน ครูต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา ศึกษานวัตกรรมได้อย่างลึกซึ้ง **เข้าใจ concept ของการจัดการเรียนรู้** และนำมาใช้พัฒนาครูและส่งผลกับการเรียนรู้ของนักเรียน หลายครั้งครูนำนวัตกรรมมาใช้โดยไม่เข้าใจเป้าหมาย และผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน อธิบายไม่ได้ว่ากระบวนการสอนจะเกิดผลอย่างไรกับผู้เรียน

Classrooms

การปรับพื้นที่การเรียนรู้หรือการสร้างพื้นที่การเรียนรู้ในโรงเรียน (*Learning Space*) ใช้โรงเรียนเป็นพื้นที่ในการเรียนรู้ทั้งระบบ (มองเรื่องใกล้ตัวให้เป็น) โดยต้องรู้เป้าหมาย นำมาจัดการเรียนการสอน

Curriculum

การปรับหลักสูตรให้เป็นฐานสมรรถนะปรับโครงสร้างหลักสูตร ฝึกให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติและคิดด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออก สนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจัดการศึกษาแนวใหม่ บูรณาการ ๘ กลุ่มสาระ ให้เห็นคุณค่าเชื่อมโยงทักษะชีวิตประจำวัน เป็นฐาน ด้วยโครงการในแต่ละช่วงชั้นเพื่อให้เด็กได้ลงมือด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นที่เลี้ยงเพื่อให้เห็นสมรรถนะที่หลากหลายของผู้เรียน

Pedagogy

การจัดการเรียนรู้ให้เป็น active learning ครูและผู้บริหารต้องเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ฝึกให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ และคิดด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออก สนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ในขณะเดียวกัน ครูต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา ศักยภาพได้รับการพัฒนาได้อย่างลึกซึ้ง เข้าใจ concept ของการจัดการเรียนรู้ และนำมาใช้พัฒนาครูและส่งผลกับการเรียนรู้ของนักเรียน

Evaluation

การประเมินผลแบบ ๓๖๐ องศา เป็นการประเมินผลผู้เรียน ครูต้องมองเด็กเป็นรายบุคคล และมีมุมมองการประเมินที่ส่งเสริมเพื่อให้เด็กเกิดการพัฒนา

Mindfulness: การพัฒนาสติ

Mindfulness ในทางพุทธศาสนาได้ให้ความหมายของคำว่า สติไว้ว่า สติ คือ การระลึกได้ การไม่ลืม การไม่เพลา การไม่เลินเล่อ การไม่ฝันเฟื่อง การไม่เลื่อนลอย การระมัดระวัง การตื่นตัวต่อหน้าที่ การมีสมาธิ การที่จิตอยู่กับสิ่งที่กำลังทำอยู่ในขณะนั้น สภาวะที่มีความตื่นตัวต่อการรับรู้ต่อสิ่งต่าง ๆ และตระหนักรู้ได้ว่าควรโต้ตอบต่อสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นอย่างเหมาะสมได้อย่างไรโดยทำหน้าที่เหมือนกับผู้เฝ้าระวัง ฝ้าดูการเปลี่ยนแปลงของจิตใจ ทำหน้าที่กำหนดรู้ต่อประสาทสัมผัสทั้ง ๕ และรวมถึงกระบวนการที่เกิดขึ้นในจิตใจ ทำให้สติเป็นส่วนสำคัญ เนื่องจากเป็นสิ่งที่คอยกำกับพฤติกรรมทั้งภายในและภายนอกให้เป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม (พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ.ปยุตฺโต, ๒๕๕๕)

ในทางตะวันตกหรือในทางจิตวิทยาได้ศึกษาเกี่ยวกับสติ เป็นจำนวนมากและได้นิยามความหมายไว้ว่า **สติ (mindfulness)** คือ คุณลักษณะของบุคคลที่จะสามารถมุ่งใส่ใจต่อปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบันขณะ โดยส่งผ่านจากขณะหนึ่งสู่อีกขณะหนึ่งในลักษณะที่ต่อเนื่องกัน โดยที่บุคคลยอมรับและเปิดรับต่อประสบการณ์โดยไม่ประเมิน วิเคราะห์ และตัดสิน ซึ่งเป็นการยอมรับต่อประสบการณ์หรือปรากฏการณ์นั้น ๆ อย่างสมบูรณ์ นักจิตวิทยา มองว่าสติเป็นกลุ่มของทักษะที่บุคคลสามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ โดย Dimidjian และ Linehan (๒๐๐๓) ได้จำแนกทักษะที่เป็นองค์ประกอบของสติได้ ๔ องค์ประกอบ ได้แก่

๑) การสังเกต-ความสามารถในการรับรู้และใส่ใจกับสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น เสียง สัมผัส และกลิ่นรอบตัว รวมทั้งการสังเกตปรากฏการณ์ภายในบุคคล เช่น การสังเกตการรับรู้ กระบวนการทางความคิดและอารมณ์

๒) การบรรยาย-ความสามารถในการระบุและวิเคราะห์อย่างไม่ตัดสินต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการรับรู้ของจิตและมุ่งให้ความสนใจต่อกระบวนการของจิต พร้อมทั้งเปลี่ยนทัศนคติให้ไม่มีการตัดสินและคาดเดาเกี่ยวกับสิ่งนั้น

๓) การแสดงออกด้วยความตระหนักรู้-ความสามารถในการทำกิจกรรมหรือแสดงพฤติกรรมของบุคคลอย่างมีความตระหนักรู้ต่อตนเอง ผ่านการมุ่งความสนใจไปที่พฤติกรรมนั้น ๆ โดยไม่มีการแบ่งสติไปกับสิ่งอื่น ซึ่งมีลักษณะตรงข้ามกับการตอบสนองอัตโนมัติที่เป็นพฤติกรรมที่ทำไปโดยขาดความตระหนักรู้

๔) การยอมรับ-ความสามารถในการที่จะยอมรับต่อสิ่งที่เกิดขึ้น โดยไม่มีการตัดสินผ่านการหยุดการประเมินหรือการจำแนกที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ

เช่น ดี/ไม่ดี ถูก/ผิด หรือ มีค่า/ไม่มีค่า และอยู่กับความเป็นจริงโดยไม่หลีกเลี่ยงหนี หรือพยายามเปลี่ยนแปลง

การฝึกสติถูกนำมาใช้ในการบำบัดโดยหลายแนวคิดและวิธีการตามการให้คำนิยามเกี่ยวกับโครงการและกระบวนการของสติ เช่น

๑. แนวคิดการบำบัดแบบ Mindfulness-Based Stress Reduction (MBSR) เป็นการบำบัดโดยมุ่งสนใจต่อการรับมือกับอาการเจ็บปวดเรื้อรัง และอาการที่เกี่ยวข้องกับการเครียด ในลักษณะที่สนับสนุนให้บุคคลเสริมสร้างและพัฒนาความตระหนักรู้ต่อตนเอง การยอมรับต่อประสบการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้น ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งมีต่อสิ่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกบุคคล และลดพฤติกรรมที่กระทำอย่างเป็นอัตโนมัติ รวมถึงพฤติกรรมที่ขาดความยืดหยุ่นที่เป็นปัญหาต่าง ๆ อย่างบุคคล ผ่านกิจกรรมอย่างเช่น กำหนดจิตอยู่กับลูกเกด หัตถะโยคะ เติบจงกรม เป็นต้น

๒. แนวคิดการบำบัดแบบ Mindfulness-Based Cognitive Theory (MBCT) เป็นการบำบัดที่ถูกออกแบบมาเพื่อช่วยในกระบวนการป้องกันไม่ให้อาการทางจิตต่าง ๆ กลับมาใหม่ เช่น ในกลุ่มผู้ป่วยโรคซึมเศร้า โรคตื่นตระหนก โรควิตกกังวล โดยให้บุคคลได้สำรวจความคิดที่เป็นอัตโนมัติ เพื่อให้เข้าใจต่อกระบวนการความคิดของตนเองมากยิ่งขึ้น และในตอนท้ายของกระบวนการบำบัดจะมีการออกแบบวางแผนเชิงพฤติกรรมเพื่อสนับสนุนให้บุคคลไม่กลับมาเป็นตามอาการเดิมอีก หรือช่วยให้สามารถรับมือกับอาการต่าง ๆ ได้ดีขึ้นผ่านกิจกรรมในรูปแบบ MBSR ผสมผสานกับการบำบัดโดยการปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรม (Cognitive Behavioral Therapy: CBT)

๓. แนวคิดการบำบัดแบบ Acceptance and Commitment Therapy (ACT) เป็นการบำบัดที่ถูกออกแบบมาเพื่อช่วยรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการทางความคิดและความรู้สึกที่ส่งผลให้เกิดความทุกข์ทางจิตใจของมนุษย์ ซึ่งแสดงออกผ่านภาษาและคำพูด โดยมีความเชื่อว่า พื้นฐานของปัญหามนุษย์เกิดจากการหลีกเลี่ยงในการเผชิญหน้าต่อประสบการณ์ การยึดติดต่อความคิดตนเอง และความไม่ยืดหยุ่นในกระบวนการทางจิตใจ นำไปสู่การละเลยในการลงมือปฏิบัติเพื่อจัดการกับปัญหา แนวทางการบำบัดนี้จึงเอื้อให้บุคคลได้สำรวจตนเอง เข้าใจความคิด ความรู้สึกและการกระทำของตนเอง เกิดความยืดหยุ่นทางความคิด และนำไปสู่การลงมือปฏิบัติอย่างแท้จริง

๔. แนวคิดการบำบัดแบบ Dialectical Behavioral Therapy (DBT) เป็นการผสมผสานระหว่างกระบวนการของการยอมรับกับการเปลี่ยนแปลงเข้าด้วยกัน ถูกนำไปใช้กับความผิดปกติทางบุคลิกภาพแบบ Borderline และบุคคลที่มีประวัติการฆ่าตัวตาย รวมถึงกลุ่มอาการอื่น ๆ ด้วย DBT ออกแบบมาเพื่อช่วยให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความคิด อารมณ์ และพฤติกรรม รวมเข้ากับการฝึกทักษะต่าง ๆ ทางด้านเจริญสติ เพื่อให้บุคคลพัฒนาความสามารถในการควบคุมจิตใจของตนเอง

Transformative Learning: การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง

Transformative Learning ถูกกำหนดใช้ในครั้งแรกโดย Jack Mezirow ในปี ๑๙๗๘ ซึ่งได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการเรียนรู้ที่เปลี่ยนกรอบการอ้างอิงเดิม (frame of reference) ซึ่งได้แก่ ความเชื่อสมมติฐาน การรับรู้การคิด ความตั้งใจ ความคาดหวัง ที่ทำให้บุคคลให้ความหมายต่อการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ไปสู่กรอบการอ้างอิงที่กว้างขึ้น ลึกซึ้ง สามารถแยกแยะความแตกต่างได้สามารถสะท้อนและนำเสนอภาพความรู้สึกนึกคิดได้มากขึ้น

สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงได้มากขึ้นและถูกต้องมากขึ้น (Mezirow, 1991, Mezirow, 2003) ซึ่งเป็นแนวคิดของการเรียนรู้แบบ Adult Education ที่มีจุดเน้นคือการปรับเปลี่ยน (transformation) ผ่านกระบวนการเปลี่ยนมุมมอง (Changes of Point of View) ที่มีต่อเรื่องราวต่าง ๆ ได้แก่ การปรับเปลี่ยนความเข้าใจตนเอง การปรับเปลี่ยนระบบความเชื่อและการปรับเปลี่ยนวิถีการใช้ชีวิต

กระบวนการหลักของ Transformative Learning ประกอบด้วย การสังเกตเหตุการณ์ที่พบเห็นที่มีการดำเนินการหรือมีผลที่แตกต่างกัน เพื่อพิจารณาหาข้อสรุปแต่ละประเด็น การพิจารณาเชิงวิพากษ์ของเหตุและผลของข้อสรุปที่แตกต่างกัน โดยพิจารณาหาเหตุที่ตนเองคิดและพิจารณา รับฟังความเห็นจากผู้อื่นที่มีมุมมองที่หลากหลาย และหาข้อสรุปจากเหตุผลต่าง ๆ แล้วกลับมาปรับแนวคิดข้อสรุปเดิมของตน หลักการเรียนรู้สำคัญของ Transformative Learning ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบ ดังนี้ (Mezirow and Taylor 2009, Suthee Ratanamongkolkun, 2014).

๑. ประสบการณ์เดิมหรือประสบการณ์จากห้องเรียน เป็นปัจจัยนำเข้าที่สำคัญ เพราะจะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่เป็นการสร้างประสบการณ์ใหม่ให้มีลักษณะย้อนแย้งกับการรับรู้เดิม (dilemma) แก่ผู้เรียน จะช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ใหม่ให้เกิดขึ้น โดยที่ผู้สอนต้องชี้ให้ผู้เรียน ได้มองเห็นความขัดแย้งเหล่านั้นเพราะบางครั้งผู้เรียนยังขาดประสบการณ์ในการแยกแยะประเด็นที่รับรู้และควรได้มองเห็นด้วยตนเองได้ โดยเฉพาะในการเรียนในคลินิก ซึ่งบางครั้งประสบการณ์ความย้อนแย้งอาจเกิดขึ้นเพียงชั่วขณะเวลาสั้น ๆ แล้วผ่านไป

๒. การใคร่ครวญเกี่ยวกับตนเองอย่างมีวิจารณ์ญาณ (critical self-reflection) เป็นกระบวนการทางจิตตปัญญาศึกษาที่เน้นการสร้าง ความตระหนักรู้ถึงคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ โดยปราศจากอคติสามารถเชื่อมโยง ศาสตร์ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างสมบูรณ์ (Ong-on Prajankett, 2016) กระบวนการนี้จะช่วยเชื่อมประสานประสบการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่กับ สมมติฐานเดิมที่มีอยู่ในตัวบุคคล รูปแบบของการสะท้อนคิดประกอบด้วย

- ๑) Content Reflection เป็นกระบวนการสะท้อนคิดในสิ่งที่รับรู้ รู้สึก คิด และทำการตอบคำถาม “What” เช่น “เหตุการณ์นี้ทำให้นักศึกษา ได้เรียนรู้อะไร”
- ๒) Process Reflection เป็นกระบวนการสะท้อนคิดว่า เรารับรู้ รู้สึก คิด ทำอย่างไร เรียนรู้อะไร รับรู้สิ่งเหล่านี้ได้อย่างไร เป็นการ ตอบคำถาม “How” เช่น “นักศึกษารู้สึกอย่างไรต่อเหตุการณ์นี้” และ
- ๓) Premise Reflection เป็นการสะท้อนคิดว่าทำไมเราจึงรับรู้ รู้สึก คิด และทำอย่างนั้น การตอบคำถาม “Why” เช่น “เพราะอะไรนักศึกษา จึงปฏิบัติแบบนี้” (Vicharn Panich, 2016) ดังนั้น การสะท้อนคิดจึงไม่ได้ สะท้อนเพียงแค่เรื่องราวและประสบการณ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ แต่การสะท้อนคิดที่ลึกซึ้งขึ้นจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถจดจำ เข้าใจ สิ่งที่เรียนได้ชัดเจนภายในตนเอง

๓. การสนทนาเชิงวิพากษ์ (critical discourse) เป็นกระบวนการ ตรวจสอบความคิดของตนเองกับผู้อื่นผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้วยวิธี ของสุนทรียสนทนา (dialogue) เพื่อขยายมุมมองความคิด ซึ่งจะนำไปสู่ การตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ผลที่ได้จากการสนทนา คือ การเห็นมุมมอง ความเชื่อและการให้เหตุผลที่แตกต่างออกไป นำไปสู่ การเรียนรู้ใหม่ที่มีความถูกต้องและครอบคลุมมากขึ้นกว่าเดิม ผู้สอน มีบทบาทสำคัญในการเอื้ออำนวยให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ระหว่างผู้เรียน ผู้รับบริการ กลุ่มเพื่อน ทีมสุขภาพหรือสหวิชาชีพ ภายใต้บรรยากาศที่ผ่อนคลายไว้วางใจกัน เพราะการสร้างพื้นที่ที่ปลอดภัย และเกื้อกูลการเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อให้การเปลี่ยนผ่านทางความคิดของผู้เรียนเกิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. การกระทำ (action) เป็นการพัฒนากรอบความคิดจากเดิมไปสู่สิ่งใหม่ ผ่านกระบวนการเอื้ออำนวยที่ทำให้การเรียนรู้มีความยั่งยืนและประสบความสำเร็จ ซึ่งเมื่อผู้เรียนเห็นคุณค่าและเห็นผลลัพธ์ของการเรียนรู้ว่าสอดคล้องกับเป้าหมายของชีวิตตนเอง จะนำไปสู่ความสุข และความพึงพอใจในการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องเอื้ออำนวยให้การเรียนรู้เกิดขึ้นบนพื้นฐานของความเข้าใจและใส่ใจในความเป็นมนุษย์ไม่เน้นเฉพาะเนื้อหาวิชาเท่านั้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา และกระบวนการเรียนรู้เข้ากับเป้าหมายที่ผู้เรียนกำหนด

Experiential Learning Theory (David Kolb)

ทฤษฎีวงจรการเรียนรู้แบบประสบการณ์ (Experiential Learning Cycle Theory) ของ Kolb (2005) ได้อธิบายว่า เป็นการดำเนินการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามเป้าหมายที่ต้องการโดยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ (Experience) ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนรู้ก่อน แล้วจึงให้ผู้เรียนย้อนกลับไปสังเกตหรือทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้น และนำสิ่งที่เกิดขึ้นมาคิดพิจารณาไตร่ตรอง (Reflect) ร่วมกัน จนกระทั่งผู้เรียนสามารถสร้างความคิดรวบยอดหรือสมมติฐานต่าง ๆ ในเรื่องที่เรียนรู้ (Conceptualize) แล้วจึงนำความคิด หรือสมมติฐานเหล่านั้นไปทดลองหรือประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ต่อไป (Apply) Kolb (1984; อ้างถึงใน เสาวภา วิชาดี, 25XX) ได้อธิบายว่า ผู้เรียนแต่ละคนเรียนรู้

สิ่งใหม่ ๆ อย่างเป็นกระบวนการที่ดำเนินกันไปเป็นวงจรซึ่งแต่ละขั้นของการเรียนรู้ก็จะส่งเสริมการเรียนรู้ของขั้นต่อไป

ทฤษฎีวงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Kolb เรียกว่า กระบวนการเรียนรู้และการปรับตัวของบุคคล ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอนที่เป็นวงจรต่อเนื่องกัน ดังนี้

จาก**การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์เป็นฐาน** สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ตามขั้นต่าง ๆ ดังนี้

๑. ขั้นประสบการณ์ (Experience) ในการจัดการเรียน เนื้อหาที่ใช้ในการให้ความรู้ หรือนำไปสู่การสอนทักษะต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่นักเรียนจะมีประสบการณ์อยู่ก่อนแล้ว องค์กรประกอบที่เป็นประสบการณ์ ผู้สอนจะพยายามกระตุ้นให้นักเรียนซึ่งมีประสบการณ์อยู่ก่อนแล้ว

ถึงประสบการณ์ของตัวเองออกมาใช้ในการเรียนรู้ และสามารถแบ่งปันประสบการณ์ที่เหมือนหรือแตกต่างไปจากตนเองได้ ขึ้นอยู่กับการใช้กระบวนการกลุ่มของผู้สอน การที่ผู้สอนพยายามให้นักเรียนถึงประสบการณ์มาใช้ในการเรียนจะทำให้เกิดประโยชน์ทั้งนักเรียนและผู้สอน ดังนี้

๑.๑ นักเรียน การที่นักเรียนได้ถึงประสบการณ์ของตนเองออกมาแนะนำเสนอร่วมกับเพื่อน ๆ จะทำให้นักเรียนรู้สึกได้ว่าตัวเองได้มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง มีความสำคัญที่มีคนฟังเรื่องราวของตนเอง และได้รับโอกาสรับรู้เรื่องราวของคนอื่นทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้นมีสัมพันธภาพในกลุ่มนักเรียนเป็นไปด้วยดี

๑.๒ ผู้สอน ไม่ต้องเสียเวลาในการอธิบายหรือยกตัวอย่างให้นักเรียนฟัง เพียงแต่ใช้เวลาเล็กน้อยกระตุ้นให้นักเรียนได้เล่าประสบการณ์ของตนเอง ผู้สอนอาจใช้ใบชี้แจง กำหนดกิจกรรมของนักเรียนในการนำเสนอประสบการณ์ ในกรณีที่นักเรียนไม่มีประสบการณ์ในเรื่องที่จะสอนหรือมีประสบการณ์น้อยผู้สอนอาจจะยกกรณีตัวอย่าง หรือสถานการณ์ก็ได้

๒. ขั้นการสะท้อนและอภิปราย (Reflection and Discussion)

นักเรียนจะได้แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตนเองแลกเปลี่ยนกับสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดประเด็นการวิเคราะห์ วิเคราะห์ นักเรียนจะได้เรียนรู้ถึงความคิด ความรู้สึกของคนอื่นที่ต่างไปจากตนเอง จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้กว้างขวางขึ้น และผลสะท้อนความคิดเห็นเป็นการอภิปรายทำให้ได้ข้อสรุปที่หลากหลาย หรือมีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้นักเรียนจะได้เรียนรู้ถึงการทำงานเป็นทีม บทบาทของสมาชิกที่ดีที่จะทำให้งานสำเร็จ การควบคุมตนเองและการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นองค์ประกอบจะช่วยให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้และ

เจตคติในเรื่องที่อภิปราย การที่นักเรียนจะอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็น ได้มากน้อยแค่ไหน เป็นไปตามเนื้อหาที่จะสอนหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับงานที่ผู้สอนจัดเตรียม ประกอบไปด้วยประเด็นอภิปรายหรือตารางวิเคราะห์ เพื่อให้นักเรียนทำได้สำเร็จ

๓. **ขั้นความคิดรวบยอด (Concept)** เป็นขั้นที่นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา หรือพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) เกิดได้หลายทาง เช่น จากการบรรยายของผู้สอน การมอบหมายให้อ่านจากเอกสาร ตำรา หรือได้จากการสะท้อนความคิดเห็นหรืออภิปรายในองค์ประกอบที่ ๒ โดยผู้สอนอาจจะสรุปความคิดรวบยอดให้จากการอภิปราย และการนำเสนอของนักเรียนแต่ละกลุ่มนักเรียนจะเข้าใจและเกิดความคิดรวบยอด ซึ่งความคิดรวบยอดจะส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงเจตคติหรือความเข้าใจ ในเนื้อหาขั้นตอนของการฝึกทักษะต่าง ๆ ที่จะช่วยทำให้นักเรียนปฏิบัติได้ง่ายขึ้น

๔. **ขั้นการทดลอง/การประยุกต์แนวคิด (Experimentation/ Application)** เป็นขั้นที่นักเรียนได้ทดลองใช้ความคิดรวบยอดหรือผลิตขั้นความคิดรวบยอดในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การสนทนา สร้างคำขวัญ ทำแผนภูมิ เล่นบทบาทสมมุติ ฯลฯ เป็นการแสดงถึงผลของความสำเร็จของการเรียนรู้ในองค์ประกอบที่ ๑ ถึง ๓ ผู้สอนสามารถใช้กิจกรรมในองค์ประกอบนี้ ในการประเมินผลการเรียนการสอนได้

PDCA (Edwards W. Deming)

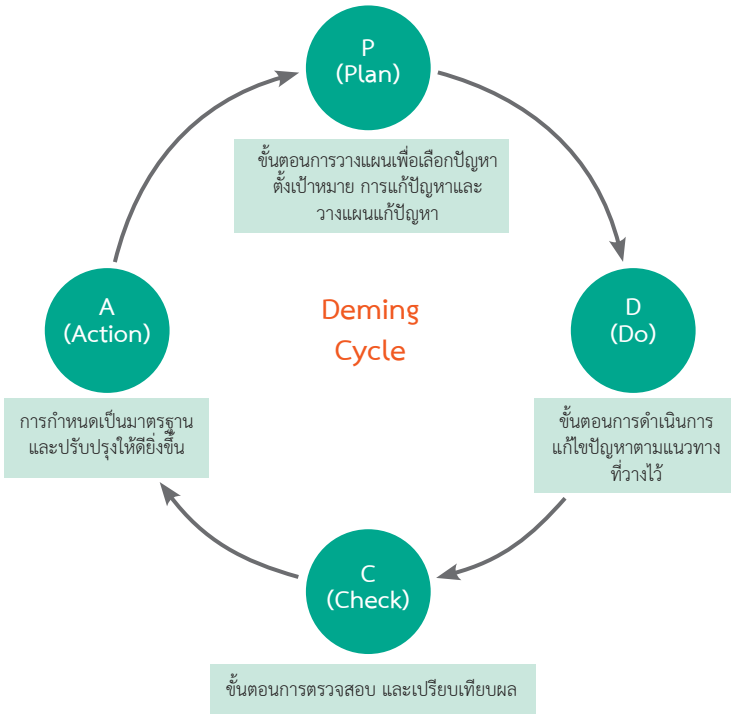
William Edwards Deming ได้พัฒนาวงจร PDCA ขึ้นมาจากแนวคิดของ Dr. W.A. Shewhart ในระยะแรกรู้จักวงจร PDCA ในนาม Shewhart Cycle จากนั้น William Edwards Deming ได้นำพัฒนาปรับใช้ในการควบคุมคุณภาพในวงการอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น

จึงมีชื่อเรียกว่า Deming Cycle (สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น, ๒๕๕๒)

William Edwards Deming มีความเชื่อว่า คุณภาพสามารถปรับปรุงได้ จึงเป็นแนวคิดของการพัฒนาคุณภาพงานขั้นพื้นฐาน เป็นการกำหนดขั้นตอนการทำงาน เพื่อสร้างระบบการผลิตให้สินค้ามีคุณภาพดี การให้บริการที่ดี หรือทำให้กระบวนการทำงานเป็นไปอย่างมีระบบโดยใช้ได้กับทุก ๆ สาขาวิชาชีพ แม้กระทั่งการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์

PDCA หรือ Deming Cycle คือ วงจรการบริหารงานคุณภาพ ประกอบด้วย

Participatory Approach : การสร้างการมีส่วนร่วม

การสร้างการมีส่วนร่วมด้วยแนวคิด Participatory Approach

ในการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการมีความสำคัญและเป็นบ่อเกิดของคุณภาพในการสื่อสารระหว่างกันเป็นวิธีการพยายามเสาะแสวงหาและพัฒนาวิธีการที่มุ่งเน้นการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานเอกชน ที่เข้ามามีบทบาทมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

แนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นวิธีการอำนวยความสะดวก (facilitation) ในกระบวนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานร่วมกัน ตลอดจนการประเมินผลที่ก่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น

หลักการของ Participatory Approach จะแสดงให้เห็นถึงภาพการติดต่อสื่อสารที่มีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการส่งเสริมผลการเรียนรู้ ตลอดจนคุณภาพของการสื่อสาร โดยมีการเพิ่มพูนความสำคัญของการเชื่อมโยง การบูรณาการกลุ่ม โดยไม่เน้นทฤษฎีแต่ใช้ประสบการณ์ ฉะนั้น Participatory Approach จะเป็นการเน้นองค์ประกอบที่เป็นแก่นแท้ คือ การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้ถึงที่สุด ไม่มีสูตรสำเร็จเพราะในแต่ละสถานการณ์มีความแตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์เป็นอย่างยิ่ง เพื่อหารูปแบบวิธีการใหม่ในการติดต่อสื่อสารที่เป็นประชาธิปไตย ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของมนุษย์ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ทั้งที่เป็นในเชิงบวกและเชิงลบ

แนวคิดพื้นฐานสำคัญสำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางอีโค-สคูล (รองศาสตราจารย์ประสาน ตั้งสิกบุตร ที่ปรึกษาคณะทำงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

อีโค-สคูล (Eco-School) โรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า “อีโค-สคูล” (Eco-School) เป็นโครงการที่ริเริ่มโดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีเป้าหมายสำคัญคือ **การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole-school Approach)** เพื่อใช้การเรียนรู้หล่อหลอมสมาชิกในโรงเรียนให้เป็นพลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อมและเน้นเรื่องกระบวนการคิดจากบริบทของตัวเองในการตัดสินใจลงมือกระทำ และสร้างการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับบุคคลและการร่วมมือกับสมาชิกในโรงเรียนและชุมชน โดยใช้ประเด็นการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมจริงใกล้ตัวเป็นจุดเริ่มต้น

แนวคิดอีโค-สคูลสู่การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน จากแนวคิดของอีโค-สคูล (Eco-School) ที่มีเป้าหมายอยู่ที่การสร้างเด็กและเยาวชนให้กลายเป็น “**พลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อม**” (Environmental Citizen) มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เข้าใจความซับซ้อนของปัญหาและการเชื่อมโยงของมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมลงมือปรับเปลี่ยนแก้ไขสถานการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ให้ดีขึ้น ดังนั้นการจัดการเรียนรู้เฉพาะในห้องเรียนจึงไม่เพียงพอต่อการสร้างพลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อมได้ เพราะสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องราวของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับมิติทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนในชุมชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ดังนั้น การเรียนรู้ของผู้เรียนจึงควรเป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงเข้ากับสิ่งที่บริบทรอบตัว และไม่ควรจำกัดกรอบอยู่เพียงในกลุ่มสาระ

การเรียนรู้พื้นฐาน หรือในห้องเรียนเท่านั้น การเรียนรู้สามารถนำเอา ประเด็น หรือสถานการณ์ปัญหาของท้องถิ่นมาใช้เป็นประเด็นการเรียนรู้ ตามความสนใจของผู้เรียนแล้วค่อยให้ประเด็นเหล่านั้นนำไปสู่ประเด็น อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระดับโลกต่อไป

สำหรับแนวคิดการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักการ อีโค-สคูล จะใช้ “ภูมินิเวศ” ในท้องถิ่นเป็นฐานการเรียนรู้ ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจ แนวคิดพื้นฐานสำคัญสำหรับการจัด กระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางอีโค-สคูลให้เข้าใจอย่างถ่องแท้

ภูมินิเวศ หมายถึง สภาพสิ่งแวดล้อมล้อมรอบตัวเรา ประกอบด้วย ลักษณะทางกายภาพ ภูมิอากาศ ฤดูกาล พืชพรรณนานาและสรรพสัตว์ ในระบบนิเวศ อันเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของเราและสิ่งมีชีวิตเหล่านั้น ซึ่งต้อง อาศัยความสมดุลภายใต้ขีดจำกัดทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมที่ระบบนิเวศจะให้บริการได้ หรือตามคตินิยมไทยที่เรียกว่า ระบบ ดิน น้ำ ลม ไฟ (พลังงาน) นั่นเอง

แนวคิดพื้นฐานสำคัญสำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางอีโค-สคูล

กรอบหลักสูตรการจัดการศึกษา ตามแผนยุทธศาสตร์การศึกษา จังหวัดระยอง: RAYONG MARCO (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๔)

๑. ความสำคัญและความเป็นมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาไว้เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ได้กำหนดให้การศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่

- ๑) ความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม
- ๒) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน
- ๓) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา
- ๔) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง
- ๕) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงเป็นความจำเป็นที่จังหวัดระยอง ซึ่งมีแผนยุทธศาสตร์การศึกษาจังหวัดระยองซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนระยองให้มีคุณภาพ และเป็นส่วนสำคัญในการสร้างเมืองระยองให้น่าอยู่ จึงได้จัดทำกรอบหลักสูตรการจัดการศึกษาตามแผนยุทธศาสตร์การศึกษาจังหวัดระยอง: **กรอบหลักสูตรจังหวัดระยอง Rayong MARCO พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔**

๒. เป้าหมาย

กรอบหลักสูตรการจัดการศึกษาจังหวัดระยอง กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

- ๑) เด็กระยองเป็นผู้นำที่สร้างสรรค์สังคมดิจิทัล
- ๒) คนระยองรู้รักเหง้า เท้าตันสังคม อุดมปัญญา จิตใจดี มีวินัย มีรายได้ ใส่ใจสุขภาพ

- ก) คนระยองมีจิตสำนึกในการพัฒนาเมืองระยองให้เป็นเมืองน่าอยู่
 ค) คนระยองมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อน

เศรษฐกิจและสังคม

๓. กรอบสมรรถนะ

หลักสูตรระยองมุ่งพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้เรียน ให้คนระยองเป็นคนไทยฉลาดรู้ (Literacy Thais) คนไทยสามารถสูง (Smart Thais) คนไทยอยู่ดีมีสุข (Happy Thais) พลเมืองไทยใส่ใจสังคม (Active Thai Citizen) ดังนี้

๑) สมรรถนะหลักพื้นฐาน (Basic Core Competencies)

หมายถึง สมรรถนะการรู้พื้นฐาน คือ เป็นสมรรถนะของ Basic Literacy ที่มีความสำคัญจำเป็นต่อการใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและเป็นสมรรถนะที่พัฒนาข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ หรือนำไปประยุกต์ใช้ในในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ ประกอบด้วย

๑.๑ การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและความเป็นไทย

(Thai Language for Communicatation and Thainess)

คำอธิบายสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน:

ฟัง ชม พูด อ่าน เขียน และเขียนภาษาไทยอย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว แม่นยำ

ฟังและอ่าน เข้าใจสิ่งที่ผู้อื่นพูดพร้อมกับภาษาท่าทาง หรือนำเสนอในรูปแบบของข้อความร่วมกับกราฟฟิก ผ่านสื่อรูปแบบต่าง ๆ ทั้งบุคคล สิ่งพิมพ์และสื่อดิจิทัล โดยเปิดรับความแตกต่างทางความคิดและวัฒนธรรม และเท่าทันเจตนาของผู้พูดหรือผู้เขียน ไตร่ตรอง ตรวจสอบ และนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ร่วมกับความรู้และประสบการณ์เดิมให้เกิดประโยชน์แก่การดำเนินชีวิตและการเรียนรู้ของตนเอง

พูดหรือเขียน เพื่อแสดงออกถึงความรู้ ความคิดของตน ร่วมกับสื่อประสมต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน มีพลัง สร้างสรรค์ คำนึงถึงสิทธิ และผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๑.๒ คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน (Mathematics in everyday life)

คำอธิบายสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน:

มีทักษะด้านแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสารและการสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม นำความรู้ความสามารถ เจตคติ ทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ สิ่งต่าง ๆ รวมทั้งสถานการณ์ใหม่ ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่หรือ การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓ การสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ (Scientific Inquiry & Scientific Mind)

คำอธิบายสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน:

สามารถในการสืบสอบทางวิทยาศาสตร์ สร้างและใช้แบบจำลอง เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติและปรากฏการณ์ที่เป็นผลจากการกระทำของมนุษย์ รวมทั้งใช้การโต้แย้งเพื่อตัดสินใจในประเด็นทาง วิทยาศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศ และระดับโลก ตลอดจนเป็นผู้มีจิตวิทยาศาสตร์ ทำงานเป็นทีม กล้าพูด กล้าแสดง มีความเป็นผู้มีเหตุผล ตลอดจนรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ระดับประเทศ และระดับโลก

สามารถในการใช้กระบวนการออกแบบทางวิศวกรรมเพื่อสร้างนวัตกรรม ซึ่งเป็นผลงานสิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการที่ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันด้วยความตระหนักและความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และระดับโลก

๑.๔ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for Communication)

คำอธิบายสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน:

สามารถในการนำความรู้ด้านหลักภาษาและทักษะการใช้ภาษา ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาใช้เพื่อการสื่อสารในบริบทชีวิตจริง ได้ความเข้าใจที่ชัดเจนและเหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมด้วยความมั่นใจและรับผิดชอบต่อสังคม และมีกลวิธีในการสื่อความหมายเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถใช้ภาษาได้ตามมาตรฐาน FREE-TH อย่างต่ำในระดับ B1

๒) สมรรถนะหลักทั่วไป (Generic Core Competencies) ประกอบด้วย

๒.๑ ทักษะการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม (Higher Order Thinking Skills (4R) and Innovations): 4Rs; Reasoning, Critical, Thinking, Problem solving and Creative thinking

คำอธิบายสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน:

สามารถใช้การคิดเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และการใช้ชีวิต มีการคิดให้รอบคอบก่อนที่จะกระทำหรือไม่กระทำใดๆ บนฐานของข้อมูลที่เพียงพอ ถูกต้อง และน่าเชื่อถือ มีการตัดสินใจโดยยึดหลักเหตุผล และการพิจารณาอย่างรอบด้าน ทั้งในด้านคุณ โทษ และความเหมาะสมตามหลักกฎหมาย ศีลธรรม คุณธรรม ค่านิยม รวมทั้งความเชื่อและบรรทัดฐานของสังคมและวัฒนธรรม

สามารถแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยมีการวิเคราะห์หาสาเหตุอย่างแท้จริง และหาวิธีการแก้ปัญหาหรือทางออกที่เหมาะสมกับบุคคล สถานการณ์ และบริบท รวมทั้งสามารถคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และแปลงความคิดนั้นให้เป็นรูปธรรม สามารถบริหารจัดการจนเกิดเป็นผลงาน สิ่งประดิษฐ์ ผลิภัณฑ์ และนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตของตน ผู้อื่น สังคม ประเทศ และโลก

๒.๒ การรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศและดิจิทัล (Media, Information and Digital Literacy: MIDL)

คำอธิบายสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน:

สามารถเข้าถึง เข้าใจ วิเคราะห์ ตีความ ตรวจสอบสาระและโครงสร้างของสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล คิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อประเมินคุณค่าในการเลือกรับและใช้ประโยชน์ รวมทั้งสร้างสรรค์และนำเสนออย่างเป็นผู้รู้เท่าทันตนเอง รู้ทันสื่อ (สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล) และรู้เท่าทันสังคม รวมทั้งใช้ประโยชน์เพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม

๒.๓ ทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน (Life Skills and Personal Growth)

คำอธิบายสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน:

จัดการชีวิตของตนเอง พึ่งตนเอง และพัฒนาตนเองได้อย่างสมดุลทุกด้าน ดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย มีสุขภาวะที่ดี ปกป้องตนเอง หลีกเลียงจากภัยต่าง ๆ สามารถน้อมนำหลักศาสนาที่ตนยึดถือมาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิตหรือแก้ปัญหา ปรับตัวต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงได้ และฟื้นคืนสภาพได้อย่างรวดเร็ว มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น วางตนได้เหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัว และสังคม มีสุนทรียภาพ ชื่นชมความงามในธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม และทะนุบำรุงรักษาให้ดำรงสืบทอดต่อไปได้

๒.๔ ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)

คำอธิบายสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน:

มีทักษะการเรียนรู้ พร้อมเผชิญปัญหา และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พึ่งตนเองและยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักตนเองทั้งความสนใจ ความถนัด และระบอบอาชีพที่เหมาะสม มีทักษะในการทำงาน การจัดการ และรอบรู้ด้านการเงิน เป็นผู้ประกอบการที่มีจรรยาบรรณพร้อมรับผิดชอบสังคม สร้างผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพสูง

๒.๕ การทำงานแบบรวมพลังเป็นทีมและมีภาวะผู้นำ

(Collaboration, Teamwork and Leadership)

คำอธิบายสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน:

มีส่วนร่วมในการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง ตามบทบาทเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดร่วมกัน ใฝ่หาใจ เปิดใจ รับฟังความคิดเห็น มุมมองและเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง เต็มใจสนับสนุน แบ่งปัน แลกเปลี่ยนความรู้และความคิด ใส่ใจในการประสานความคิด ประนีประนอม สร้างและรักษาความสัมพันธ์ทางบวกกับสมาชิก

๒.๖ พลเมืองมีส่วนร่วมและสำนึกสากล (Active Citizen and Global Mindedness)

คำอธิบายสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน:

ปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองผู้รับผิดชอบ ด้วยการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี เคารพกติกาและกฎหมาย

ปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองที่มีส่วนร่วมด้วยการมีจิตอาสา ร่วมมือกับผู้อื่นในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เชื่อมมั่นในหลักการอยู่ร่วมกันท่ามกลางความแตกต่างหลากหลาย

มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่าง ๆ แก้ไขความขัดแย้งอย่างสันติวิธีซึ่งตนเอง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างพึ่งพาอาศัยกัน มีส่วนร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลง ให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศชาติ โลกในความเป็นจริงและโลกดิจิทัล เพื่อให้มีสันติภาพและความยั่งยืน

๔. สารการเรียนรู้

สาระที่ ๑ การพัฒนากำลังคนสู่ความเป็นผู้นำ (Manpower)

สาระที่ ๒ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Ancestor)

สาระที่ ๓ ทรัพยากร (Resource)

สาระที่ ๔ การจัดการถิ่นฐาน (City Planning)

สาระที่ ๕ อาชีพ (Occupation)

๒.๒ การประยุกต์ใช้แนวคิดในการบริหารจัดการของสถานศึกษาตามขอบเขตการบริหารงานภายใน

๑) การบริหารงานวิชาการ

โรงเรียนบ้านสมานมิตรได้นำแนวทางการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Transforming: 7 Changes) มาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียน

School Concept ● Learner’s Outcome Oriented

“SAMANMIT Creative Eco-School โรงเรียนสมานมิตรสร้างสรรค์เชิงนิเวศ”

School Leader ● Super Coach

ผู้อำนวยการเป็นผู้นำวิชาการช่วยปรับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการเรียนรู้ที่ศตวรรษที่ ๒๑ ให้คำแนะนำปรึกษาแก่คุณครู และทำงานร่วมกัน

Teachers ● Learning Experts

ครูปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้จาก Passive Learning เป็น Active Learning ใส่ใจการมองภาวะการเรียนรู้ของผู้เรียน และพัฒนาศักยภาพตัวเองอยู่เสมอ

Classrooms ● Flexible, Diversity Learning

Spaces

พัฒนาพื้นที่การเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ เช่น สนามเด็กเล่น สร้างปัญญา ปรับปรุงห้องเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ใช้พื้นที่ภายในและภายนอกโรงเรียนในการเรียนการสอน ไม่เพียงเรียนรู้แต่ในห้องเรียน

Curriculum

- Competency – Based

ปรับเปลี่ยนหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบท และปรับเปลี่ยนหลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ

Pedagogy

- Creative & Active Learning

ปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon-Based Learning) การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้เอง (Constructivism) การเรียนรู้ที่ใช้ประเด็น (Thematic Approach) การเรียนรู้ที่ยึดชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning) กระบวนการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ (Creative Learning and Active Learning)

Evaluation

- 360° + Formative Assessment

เปลี่ยนการวัดผลและประเมินผล เป็นการประเมินสภาพจริง ใช้การสังเกตการทำงานของผู้เรียน และเปลี่ยนเป้าหมายเป็นประเมินเพื่อพัฒนา

๒) การบริหารงานบุคคล

มีการจัดสรรกำลังคนให้เหมาะสมเกิดประสิทธิภาพในการทำงาน การสร้างบรรทัดฐาน ค่านิยมที่สอดคล้องตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เกิดขึ้นในหน่วยงานยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมในการทำงานด้วยความเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต ซันติ การยอมรับฟังความเห็นที่แตกต่าง ตลอดจนสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องกับองค์กร ทั้งในขั้นตอนการทำงานและผลที่จะเกิดขึ้นในเชิงบวกและเชิงลบ วางแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ทักษะความสามารถ สนับสนุนเพิ่มพูนความรู้ของคนในองค์กรให้มีความสามารถที่หลากหลาย มีการถ่ายทอดนโยบาย

ให้ความรู้และเสริมสร้างปลูกฝังแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาให้หน่วยงานเป็นองค์กรที่มีคนเก่งควบคู่กับเป็นคนดี รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม ร่วมกันทำงานเป็นทีมรวมพลังได้สร้างค่านิยมที่เป็นที่ยอมรับของสังคม เพราะหน่วยงานที่มีกำลังคนที่มีคุณภาพ มีความสามัคคีย่อมสามารถขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมภายนอกได้

๓) การบริหารงานทั่วไป

โรงเรียนบ้านสมานมิตรนำแนวคิดของวงจร PDCA มาเป็นเครื่องมือสำหรับการปรับปรุงกระบวนการทำงานของบุคลากรให้ดียิ่งขึ้น และช่วยค้นหาปัญหาอุปสรรคในแต่ละขั้นตอนการทำงาน ด้วยเทคนิคต่าง ๆ ภายใต้จิตสำนึกด้านคุณภาพและมุ่งไปที่กระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ อย่างเป็นระบบ โดยเน้นความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคลากร และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔) การบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา

ทรัพยากรในการบริหารที่สำคัญ ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) และการจัดการ (Management) ยึดหลักความเสมอภาคด้านคุณภาพของทรัพยากร ความมีประสิทธิภาพ และความมีประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องกับเป้าหมายภารกิจ การใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมโดยใช้หลักพอประมาณ ประหยัด สมเหตุสมผล โปร่งใสตรวจสอบได้ มีการใช้เหตุผลในการวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณด้านต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชนสังคมและองค์กรบนฐานความคิดที่มุ่งเป้าหมายการสร้างประโยชน์และความสุขของส่วนรวม

๕) การสร้างการมีส่วนร่วม

การสร้างการมีส่วนร่วมด้วยแนวคิด **Participatory Approach** ในการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการมีความสำคัญและเป็นบ่อเกิดของ คุณภาพในการสื่อสารระหว่างกันเป็นวิธีการพยายามเสาะแสวงหาและ พัฒนาวิธีการที่มุ่งเน้นการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานเอกชน ที่เข้ามามีบทบาทมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมคิด ตัดสินใจ ร่วมวางแผน โดยอาศัยหลักการของ Participatory Approach จะแสดงให้เห็นถึงภาพการติดต่อสื่อสารโดยมีการเพิ่มความสำคัญของการ เชื่อมโยง การบูรณาการกลุ่มจึงก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพันโดยมี กิจกรรมที่ระดมทรัพยากรสนับสนุนในการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่ นอกจากนี้ยังเสียสละเวลาแรงกายร่วมพัฒนาด้านสภาพแวดล้อมให้เอื้อ ต่อการเรียนรู้ ทำให้หน่วยงานหรือผู้ที่มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน รู้สึกได้รับเกียรติ ได้รับการยกย่องตลอดจนได้รับความภาคภูมิใจในการเสียสละเพื่อส่วนรวม

๖) การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

โรงเรียนบ้านสมานมิตรจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาโรงเรียน ไปสู่การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ยั่งยืน โดยเน้นการเรียนรู้ ในรูปแบบ **การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning)** การศึกษาเพื่อทุกคน (Education for All) การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) การคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) การกำหนดวิสัยทัศน์ เพื่ออนาคตที่ดีกว่า (Envisioning a better future) การคิดอย่างมี วิจาร์ณญาณและการตัดสินใจ (Critical Thinking and Decision Making) การมีส่วนร่วมและความผูกพัน (Participation and Engagement) เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน ฝึกฝนทักษะชีวิต

และการพัฒนาวิธีคิดเชิงระบบ เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้กับชีวิตตนเอง ทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้

กระบวนการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในโรงเรียน ให้ความสำคัญกับการใช้โรงเรียนเป็นฐานการพัฒนา การเห็นคุณค่า และมีวิสัยทัศน์ต่อการพัฒนาร่วมกันที่ชัดเจน การใช้ศักยภาพและทรัพยากร ที่มีอยู่เป็นหลักและการมีส่วนร่วมตั้งแต่การกำหนดและตัดสินใจในกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับตนเองและหน่วยงาน การสนับสนุนให้ทุกคนได้รับการพัฒนา เต็มศักยภาพและกำลังความสามารถ การแบ่งปันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกัน และการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ก่อเกิดพลัง การเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติอันเป็นรากฐานการพัฒนาโรงเรียนที่เข้มแข็ง อันจะเชื่อมโยงและนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติ ที่ยั่งยืนต่อไป

ส่วนที่ ๓

กระบวนการพัฒนา

นวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษา

- การจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปี
- การจัดหลักสูตรสถานศึกษา
- การจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
- การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน
- การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

ส่วนที่ ๓

กระบวนการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษา

กระบวนการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการของสถานศึกษา ที่เชื่อมโยงการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ได้แก่ การจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปี การจัดหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ การวัดประเมินผลผู้เรียน และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

๓.๑ การจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงาน ตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมี ประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ องค์ประกอบของระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตาม ตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งรวมถึงการใช้ผลประเมินเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ **ระบบประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance: IQA)** สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษา ยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด โดยโรงเรียนบ้านสมานมิตร มีกระบวนการในการพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ตาม ๕ องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ ๑ การกำหนดเป้าหมายมาตรฐานคุณภาพ

กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ เป้าประสงค์ของ หน่วยงานต้นสังกัด ปรัชญาการจัดการศึกษา วัตถุประสงค์การจัดตั้ง สถานศึกษา และบริบทของสถานศึกษา โดยระบุงค์ประกอบ ประเด็น การพิจารณา และเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ พร้อมทั้งกำหนดเป้าประสงค์ ด้านคุณภาพการจัดการศึกษาในระยะ ๓-๕ ปี และกำหนดเป้าหมายรายปี ที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายและผู้ที่มี ส่วนได้ส่วนเสีย

องค์ประกอบที่ ๒ การขับเคลื่อนคุณภาพสู่มาตรฐาน

สื่อสาร สร้างความตระหนัก และนำผู้ที่เกี่ยวข้องขับเคลื่อน คุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยร่วมกันออกแบบ ระบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา จัดทำ

แผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อรองรับการพัฒนาตามมาตรฐาน และบรรลุตามเป้าประสงค์ รวมทั้ง ครอบคลุมการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนพัฒนาคุณภาพ จัดทำปฏิทินการขับเคลื่อนคุณภาพในรอบปีที่ชัดเจน เพื่อนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติ และนิเทศกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และให้ความช่วยเหลือเพื่อปรับปรุงและพัฒนา โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานเป็นระยะ

องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินความสำเร็จตามมาตรฐาน

สร้างระบบและกลไกในการประเมินคุณภาพภายในที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน และประเมินตนเองเป็นระยะ ๆ โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องตามบริบทของสถานศึกษาและกฎกระทรวงที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้สารสนเทศและผลการประเมินตนเองที่ตรงตามสภาพจริงและเชื่อถือได้ และนำสารสนเทศจากการประเมิน วิธีการปฏิบัติที่ดีและการศึกษาแนวคิดเพิ่มเติม มาใช้ปรับปรุงพัฒนาระบบงานอย่างต่อเนื่อง และสื่อสารแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิ บุคลากรทุกฝ่าย และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

องค์ประกอบที่ ๔ การนำการเปลี่ยนแปลงสู่สถานศึกษาและการสร้างคุณค่าแก่งวิชาการ

มีกระบวนการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในที่เกิดประสิทธิผล ก่อให้เกิดการพัฒนา ด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลลัพธ์ทางการศึกษาทำให้เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านกระบวนการบริหารและการจัดการมีผลการประเมินคุณภาพภายใน

สถานศึกษาที่สะท้อนการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ มีการคิดวิเคราะห์มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมที่ครูทำหน้าที่เป็น Coach ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการอย่างเป็นรูปธรรมที่มีการวางแผนการดำเนินการระยะยาวในรูปแบบของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี และก่อให้เกิดคุณภาพด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างหลากหลาย เช่น จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ 5 Steps จัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบ STEM จัดการเรียนรู้โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon-Based Learning) ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ในแต่ละด้านที่แตกต่างกันไป รวมทั้งสถานศึกษาสามารถสร้างนวัตกรรมต้นแบบ SAMANMIT Model ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาอื่น ต่อวงวิชาการ หรือต่อสังคมอย่างเป็นรูปธรรม

องค์ประกอบที่ ๕ การเกิดวัฒนธรรมคุณภาพที่สะท้อนการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักในคุณค่าของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงภาวะผู้นำและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมขับเคลื่อนคุณภาพสถานศึกษา โดยจัดโครงสร้างกำหนดบทบาทหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ จัดทำคู่มือและแนวปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในอนาคต สร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา

พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อให้มีสารสนเทศที่ถูกต้อง ครบถ้วน ครอบคลุม เป็นปัจจุบัน และเพียงพอต่อการตัดสินใจ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ผ่านกระบวนการ PLC และสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการประกันคุณภาพทั้งระดับห้องเรียนและระดับสถานศึกษา เพื่อสะท้อนการเกิดวัฒนธรรมคุณภาพอย่างต่อเนื่องทั้งในส่วนของคณะครูและองค์กรในภาพรวม

๓.๒ การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นเรื่องจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจ แนวคิดและหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา ความหมาย ความสำคัญแนวคิดและประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา รายละเอียดและความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ แนวทางและขั้นตอนการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประยุกต์แนวคิดสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานำสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริงและได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สถานศึกษาควรดำเนินการที่เน้นการมีส่วนร่วม โดยเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครองชุมชน สถานประกอบการ องค์กรที่สนับสนุนสถานศึกษา ตามความเหมาะสมร่วมดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ ๑ เตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

๒. สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เห็นความสำคัญและความเชื่อมโยงของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างสังคมไทยให้มีความมั่นคง สมอภาค และเป็นธรรม

ขั้นตอนที่ ๒ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษา

วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศหลายส่วนประกอบการพิจารณา เช่น ฐานทุน บริบท ความพร้อมและศักยภาพของสถานศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด จุดหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นต้น สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในสาระและประเด็นสำคัญต่าง ๆ เชื่อมโยงไปสู่มาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ เพื่อสรุปเป็นเป้าหมายของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ ๓ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ครอบคลุมคุณภาพสำคัญ ๓ ด้าน คือ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสะท้อนถึง

เป้าหมายหรือภาพความสำเร็จที่เด่นชัด เป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

ขั้นตอนที่ ๔ พิจารณาให้ความเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา

สถานศึกษาเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้
ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตรวจสอบทบทวนเพื่อพิจารณาความครอบคลุม
ความเหมาะสมความสอดคล้อง และนำสู่การปฏิบัติสามารถบรรลุเป้าหมาย
ได้จริง แล้วจึงเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ ๕ ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่าน
ความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้วนำไปเผยแพร่
ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมกัน
ขับเคลื่อน และยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุ
เป้าหมายที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ ๖ กำหนดค่าเป้าหมายประจำปี

กำหนดค่าเป้าหมายประจำปีของแต่ละมาตรฐาน และแต่ละข้อย่อย
ให้ท้าทาย ตั้งแต่ทุกต้นปีการศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษาทุกคน ยึดถือเป็นเป้าหมายของการดำเนินงานที่รับผิดชอบ
ให้บรรลุเป้าหมายของแต่ละมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งค่าเป้าหมาย
สำหรับ แต่ละมาตรฐานการศึกษา เกิดจากการศึกษาผลการดำเนินงาน
ประกันภายในของสถานศึกษาอย่างน้อย ๓ ปีการศึกษา ผลการประเมิน
ภายนอก และเป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัด เป็นข้อมูลฐานแล้ว
กำหนดเป็นเป้าหมายการดำเนินงานประกันภายในให้ท้าทายสำหรับ

ปีการศึกษาปัจจุบัน และขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน แล้วจึงประกาศให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ โดยจัดทำ
 เอกสารมาตรฐานการศึกษาเป็นรูปเล่ม ส่วนค่าเป้าหมายประจำปี สถานศึกษา
 จัดทำเป็นเอกสารประกาศแยกต่างหากจากเล่มมาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนบ้านสมานมิตร ระดับปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวน ๓ มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก

๑.๑ มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแล
 ความปลอดภัยของตนเองได้

๑.๒ มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออก
 ทางอารมณ์ได้

๑.๓ มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิก
 ที่ดีของสังคม

๑.๔ มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิด
 พื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

๒.๑ มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น

๒.๒ จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน

๒.๓ ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์

๒.๔ จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัยและเพียงพอ

๒.๕ ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์

๒.๖ มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

มาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

๓.๑ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ

๓.๒ สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข

๓.๓ จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย

๓.๔ ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุง การจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนบ้านสมานมิตร ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวน ๓ มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

๑.๓ ประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ

แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

๑) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณและสมรรถนะอื่น ๆ ตามที่สถานศึกษากำหนด

๒) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา

๓) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

๔) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๕) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

๖) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

- ๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
- ๑) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
 - ๒) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
 - ๓) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
 - ๔) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม
- ๑.๓ ประสพการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน
- ๑) รู้สึกท้าทาย กระตือรือร้น และมีความสุขในการเรียนรู้
 - ๒) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูและเพื่อนในสถานศึกษา
 - ๓) ได้รับการสนับสนุนให้เกิดพัฒนาการการเรียนรู้จากครูผู้สอน
 - ๔) ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

- ๒.๑ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- ๒.๒ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- ๒.๓ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย
- ๒.๔ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- ๒.๕ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- ๒.๖ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

๒.๗ มีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมที่มีอยู่แล้ว หรือมีนวัตกรรม
การบริหารจัดการที่พัฒนาขึ้นใหม่

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ

๓.๑ ประยุกต์ใช้นวัตกรรมที่มีอยู่แล้วหรือที่พัฒนาขึ้นใหม่
ในการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง สามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

๓.๒ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อ
การเรียนรู้

๓.๓ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

๓.๔ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผล
มาพัฒนาผู้เรียน

๓.๕ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อ
พัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

๓.๖ ครูมีการประเมินสมรรถนะตนเองและพัฒนาตนเองอย่าง
ต่อเนื่อง

๓.๓ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติงานประจำปี

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ความสำคัญกับ
การจัดการศึกษาตามแนวทาง เป้าหมาย อุดมการณ์ของกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ทั้งยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และสถานศึกษา ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ยึดแนวคิดพื้นฐาน หลักการให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการดำเนินการ ใช้สารสนเทศสำหรับการพัฒนาคุณภาพการสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ ของสถานศึกษา และการจัดทำระบบการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาเพื่อมุ่งสร้างคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ตามที่ระบุไว้ในข้อ ๓ ของกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษามุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินการ ดังนี้

๑. **วิเคราะห์ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก** ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยระดมความคิดจาก ผู้เกี่ยวข้อง (ผู้แทนผู้เรียน ครู ผู้บริหาร ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนคณะกรรมการ สถานศึกษา ฯลฯ) วิเคราะห์บริบท สภาพปัญหา และความต้องการจำเป็น ของสถานศึกษา **โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis** คือ วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็น ปัจจัยภายใน เช่น ผู้บริหาร การบริหารจัดการ หลักสูตรฯ การจัดการเรียน การสอน ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา สื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ อาคารสถานที่ งบประมาณ ผู้ปกครอง คณะกรรมการ สถานศึกษา ชุมชน ฯลฯ ที่เป็นจุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน

(Weakness) ของสถานศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นปัจจัยภายนอก เช่น นโยบาย ระเบียบ กฎกระทรวง ของหน่วยงานต้นสังกัด พระราชบัญญัติ พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการเมือง ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นข้อมูลในการพิจารณา โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) ในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และเพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพเป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชน

๒. กำหนดกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยจับคู่ระหว่างปัจจัยภายใน และปัจจัย ภายนอกทีละคู่ แล้วกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษา

๓. จัดกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ที่วิเคราะห์ไว้จากตาราง ที่เป็นเรื่องเดียวกันกำหนดเป็นกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๔. กำหนดทิศทางการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยสังเคราะห์กิจกรรมทั้งหมดที่ได้จากข้อ ๒ แล้วสังเคราะห์เป็นวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา กำหนดพันธกิจ (ตามภาระหน้าที่ของสถานศึกษา และภารกิจที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุวิสัยทัศน์ จากกิจกรรมที่กำหนดในการวิเคราะห์ ปัจจัยภายในและภายนอก) กำหนดเป้าประสงค์ พร้อมตัวชี้วัดความสำเร็จ และกลยุทธ์พร้อมตัวชี้วัดความสำเร็จตอบสนองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และกำหนดโครงการ/กิจกรรม/โครงการในแต่ละปีการศึกษา ตามกลยุทธ์แต่ละข้อที่กำหนด พร้อมทั้งกำหนดแผนงบประมาณในแต่ละปีการศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๕. รวบรวมแหล่งวิทยาการภายนอก (แหล่งเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญ และครูภูมิปัญญา) ที่สามารถนำมาใช้สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอก แล้วจัดทำเป็นรายการเป็นทำเนียบไว้ เพื่อสะดวกต่อการค้นหา และนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๖. กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ชัดเจน ได้แก่ บทบาท หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เรียน บุคลากรทางการศึกษา บิดา มารดา และผู้ปกครอง และบทบาทหน้าที่ขององค์กรชุมชน ฯลฯ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

การดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
ดำเนินการ ดังนี้

๑. ตรวจสอบแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นแผนระยะยาว และโครงการที่กำหนดตามแผนพัฒนาฯ สำหรับปีที่จะทำแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลง เพิ่ม หรือลดโครงการที่กำหนดในแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสภาพปัจจุบัน และตอบสนองกลยุทธ์ และวิสัยทัศน์ที่กำหนด แล้วกำหนดโครงการที่จะดำเนินการประจำปี เพื่อให้คุณภาพของสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

๒. กำหนดเป้าหมายการดำเนินโครงการ ที่ตรงกับค่าเป้าหมายประจำปีของแต่ละมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณ เป็นระดับคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ที่สอดคล้องกับค่าเป้าหมายของแต่ละมาตรฐานที่สถานศึกษา

ประกาศไว้ ไม่กำหนดเป้าหมายเป็นค่าร้อยละ เนื่องจากค่าร้อยละจะไปอยู่ในเกณฑ์การประเมินแต่ละมาตรฐานและข้อย่อย)

๓. จัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรอื่น ๆ ที่จำเป็น สำหรับดำเนินโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีให้เพียงพอต่อการดำเนินงานแต่ละโครงการ

๔. จัดผู้รับผิดชอบโครงการเพื่อเขียนรายละเอียดของโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี

๕. เขียนโครงการบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี โดยใช้รูปแบบการเขียนโครงการของสถานศึกษา

๖. จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน ตามแผนปฏิบัติงานประจำปี โดยจัดระยะเวลาการดำเนินงานแต่ละโครงการให้เหมาะสม ไม่เกิดความซ้ำซ้อนของการปฏิบัติโครงการ

๗. ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๘. จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปี โดยจัดระยะเวลาการดำเนินงาน แต่ละโครงการให้เหมาะสม เวลาการปฏิบัติงานไม่ซ้ำซ้อนกันหลายโครงการ

๙. ผู้รับผิดชอบตรวจสอบความพร้อมก่อนดำเนินโครงการ และดำเนินงานโครงการตามปฏิทิน การปฏิบัติงาน และแผนปฏิบัติการประจำปี เก็บข้อมูลและประเมินผลการดำเนินงานระหว่างการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

๑๐. ประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการ ระหว่าง และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานโครงการ และสรุปผลการดำเนินงานโครงการตอบวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ และตอบสนองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๑๑. สรุป นำเสนอผลการดำเนินงานตามโครงการ และผลการดำเนินงานที่ตอบสนองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเมื่อสิ้นปีการศึกษา รวบรวมปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานที่ผ่านมา และกำหนดแนวทางเพื่อการปรับปรุงในปีต่อไป

๑๒. รายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบด้วยช่องทางที่หลากหลาย

๓.๔ การจัดหลักสูตรสถานศึกษา

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) กำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา Desired Outcome of Education: DOE ระดับโลกเพื่อความเป็นอยู่ที่ดี (Well-being)

มาตรฐานการศึกษาของชาติในรูปของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcome of Education: DOE) หมายถึง คุณลักษณะของคนไทย ๔.๐ ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยจะต้องธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก เป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ ๓ ด้าน

๑) ผู้เรียนรู้ คือ เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคตและมีสมรรถนะ (Competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีสุนทรียะ รักและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิต เพื่อสร้างงานหรือสัมมาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

๒) **ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม** เป็นผู้มีทักษะทางปัญญาทักษะศตวรรษที่ ๒๑ ความฉลาดดิจิทัล (Digital Intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนา นวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเองและสังคม

๓) **พลเมืองที่เข้มแข็ง** เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่นรู้ถูกผิด มีจิตสำนึก เป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติบนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียมเสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ

กรอบหลักสูตรจังหวัดระยอง (Rayong MARCO) เป้าหมาย “ร่วมสร้างระยองเมืองน่าอยู่”

๑. เด็กระยองเป็นผู้นำที่สร้างสรรค์สังคมยุคดิจิทัล

๒. คนระยองรู้รุกรากเหง้า เท้าพันสังคม จิตใจดี มีวินัย มีรายได้
ใส่ใจสุขภาพ

๓. คนระยองมีสำนึกในการพัฒนาเมืองระยองให้เป็นเมืองน่าอยู่

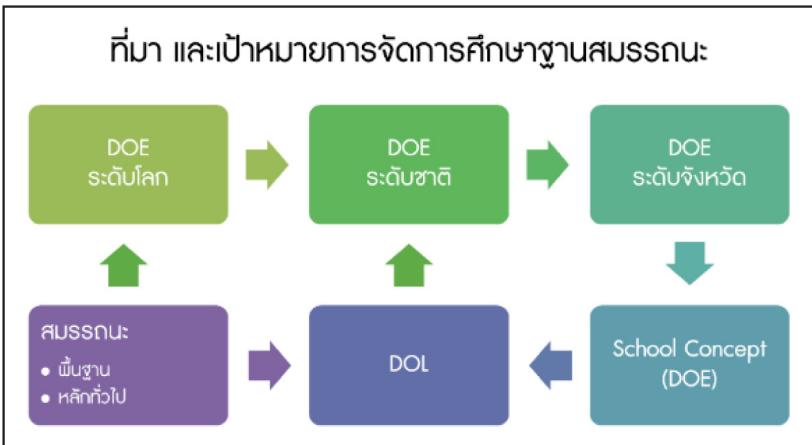
๔. คนระยองมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อน
เศรษฐกิจและสังคม

แนวคิด การศึกษาร่วมสร้างระยองเมืองน่าอยู่สู่การร่วมสร้าง
ประเทศ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

Think Globally Act Locally: คนระยองนึกถึงประโยชน์ของ
ส่วนรวม โดยแต่ละคนทำหน้าที่ของตนเองภายใต้ความเป็นระยอง

Rayong Phenomenon-based Learning: ใช้ปรากฏการณ์
บริบท สถานการณ์รอบตัวใกล้ตัว เป็นสิ่งเ้าในการเรียนรู้ เพื่อให้เกิด
ความรอบรู้ ทำเป็น ทำได้ และมีกระบวนการหรือวิธีการที่ดีติดตัวเป็น
อุปนิสัย/คุณลักษณะ และนำไปสู่การพัฒนาตนเองและสังคม

ที่มาของแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรม

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
ปีการศึกษา ๒๕๖๔ โรงเรียนบ้านสมานมิตร

DOE Thailand

“ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา”

“พัฒนาการรอบด้านและสมดุล
สนใจเรียนรู้และกำกับตนเอง
ให้ทำสิ่งต่าง ๆ ที่เหมาะสม
ตามช่วงวัยได้สำเร็จ”

DOL Bansamanmit School

“ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของเด็กอนุบาลสมานมิตร”

“ต้นรู้ กับสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวอย่างมีสติ
เกิดความเข้าใจ ภาษาสื่อสาร อ่านความหมาย
มีความรู้เชิงคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
ดูแลรักษารวมชาติอย่างเป็นมิตร
คิดสร้างสรรค์อย่างเป็นลำดับขั้น
ร่วมแรงร่วมใจช่วยเหลือส่วนรวม”

ตารางกิจวัตร อนุบาลชั้นคละ โรงเรียนบ้านสมานมิตร

เวลา	๕๐ นาที	๓๐ นาที	๕๐ นาที	๖๐ นาที	๖๐ นาที	๓๐ นาที
วัน	๕.๓๐ - ๕.๐๐ น.	๕.๐๐ - ๕.๓๐ น.	๕.๓๐ - ๕.๕.๐๐ น.	๕.๕.๐๐ - ๖.๒๐.๐๐ น.	๖.๒๐.๐๐ - ๖.๕๐.๐๐ น.	๖.๕๐.๐๐ - ๗.๕.๐๐ น.
วันจันทร์	ทำความสะอาดบริเวณที่รับผิดชอบ		บูรณาการชีวิต (งานบ้าน งานสวน งานครัว)			ตื่นนอน
วันอังคาร			พลศึกษา		✓	ดื่มนม
วันพุธ	เข้าแถวหน้าเสาธง	Mindful สัมพันธ์ครูและเด็ก	ORIGO GO MATH	พักรับประทานอาหารกลางวัน กิจกรรมส่วนค่ว แปร่งฟัน	เล่นอิสระ เล่นกลางแจ้ง	สะท้อนการ เรียนรู้ ประจำวัน/ อาลา
วันพฤหัสบดี			นักวิทยาศาสตร์น้อยพิเศษ			
วันศุกร์	งานกิจกรรม		อ่านออกเขียนได้			กลับบ้าน

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
ปีการศึกษา ๒๕๖๔ โรงเรียนบ้านสมานมิตร

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน / ปีการศึกษา	
	ระดับประถมศึกษา	
	ป.๑ - ป.๓	ป.๔ - ป.๖
● กลุ่มสาระการเรียนรู้		
ภาษาไทย	๒๐๐	๑๖๐
คณิตศาสตร์	๒๐๐	๑๖๐
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘๐	๑๒๐
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๑๒๐	๑๒๐
- ประวัติศาสตร์	(๔๐)	(๔๐)
- ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม	}	
- หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม		
- เศรษฐศาสตร์		
- ภูมิศาสตร์	(๘๐)	(๘๐)
สุขศึกษาและพลศึกษา	๔๐	๘๐
ศิลปะ	๔๐	๔๐
การทำงานอาชีพ	๔๐	๔๐
ภาษาต่างประเทศ	๑๒๐	๑๒๐
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	๘๔๐	๘๔๐
● รายวิชาเพิ่มเติม		
สิ่งแวดล้อมศึกษา	๘๐	๘๐
การป้องกันการทุจริต	๔๐	๔๐
รวมเวลาเรียน (รายวิชาเพิ่มเติม)	๑๒๐	๑๒๐
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		
- กิจกรรมแนะแนว	}	
- กิจกรรมนักเรียน		
ลูกเสือ เนตรนารี		
ชมรม ชุมนุม		
- กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๒๐	๑๒๐
รวมเวลากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐	๑๒๐
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	๑,๐๘๐	๑,๐๘๐

โครงสร้างเวลาเรียนรายสัปดาห์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓
ปีการศึกษา ๒๕๖๔ โรงเรียนบ้านสมานมิตร

กิจกรรมพัฒนา ๔H	วิชา	เวลาเรียน (ชม.)
Head (ภาษาศาสตร์) (คณิตศาสตร์) (วิทยาศาสตร์)	ภาษาไทย	๔
	ภาษาอังกฤษ	๒
	คณิตศาสตร์	๔
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๑
รวม		๑๑ ชม./สัปดาห์
Hand (สรรพศาสตร์)	Theme : ธรรมชาติแห่งชีวิต สรรพสิ่งล้วนพันเกี่ยว	
	ภาษาไทย	๑
	คณิตศาสตร์	๑
	วิทยาศาสตร์	๑
	สังคมศึกษา	๒
	การงานอาชีพ	๑
สิ่งแวดล้อมศึกษา	๒	
รวม		๘ ชม./สัปดาห์
Heart (ศิลปะศาสตร์)	Theme : Mindful English Camp	
	ภาษาอังกฤษ	๑
	สังคมศึกษา	๑
	ชุมนุม	๑
	Theme : ศิลปสติ	
	ศิลปะ	๑
	แนะแนว	๑
	การป้องกันการทุจริต	๑
ลูกเสือ/เนตรนารี/จิตอาสา	๑	
รวม		๗ ชม./สัปดาห์
Health (วิทยาศาสตร์การกีฬา)	Theme : กีฬา	
	สุขศึกษาและพลศึกษา	๑
รวม		๑ ชม./สัปดาห์
รวมเวลาเรียน		๒๗ ชม./สัปดาห์
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น ๑,๐๘๐ ชั่วโมง/ปี		

โครงสร้างเวลาเรียนรายสัปดาห์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖
ปีการศึกษา ๒๕๖๔ โรงเรียนบ้านสมานมิตร

กิจกรรมพัฒนา ๔H	วิชา	เวลาเรียน (ชม.)
Head (ภาษาศาสตร์) (คณิตศาสตร์) (วิทยาศาสตร์)	ภาษาไทย	๓
	ภาษาอังกฤษ	๒
	คณิตศาสตร์	๓
	วิทยาศาสตร์	๑
	วิทยาการคำนวณ	๑
รวม		๑๐ ชม./สัปดาห์
Hand (สรรพศาสตร์)	Theme : ธรรมชาติแห่งชีวิตสรรพสิ่งล้วนพันเกี่ยว	
	ภาษาไทย	๑
	คณิตศาสตร์	๑
	วิทยาศาสตร์	๑
	สังคมศึกษา	๒
	การงานอาชีพ	๑
สิ่งแวดล้อมศึกษา	๒	
รวม		๘ ชม./สัปดาห์
Heart (ศิลปศาสตร์)	Theme : Mindful English Camp	
	ภาษาอังกฤษ	๑
	สังคมศึกษา	๑
	ชุมนุม	๑
	Theme : ศิลป์สติ	
	ศิลปะ	๑
	แนะแนว	๑
	การป้องกันการทุจริต	๑
ลูกเสือ/เนตรนารี/จิตอาสา	๑	
รวม		๗ ชม./สัปดาห์
Health (วิทยาศาสตร์การกีฬา)	Theme : กีฬา	
	สุขศึกษาและพลศึกษา	๒
รวม		๒ ชม./สัปดาห์
รวมเวลาเรียน		๒๗ ชม./สัปดาห์
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น ๑,๐๘๐ ชั่วโมง/ปี		

๓.๕ การจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

เพื่อให้สอดคล้องกับ DOE ของประเทศ โรงเรียนบ้านสมานมิตร จึงกำหนดเป้าหมายคือคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

เป็นผู้เรียนรู้

- สร้างสถานการณ์ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ
- จุดประกายความอยากรู้ให้เกิดขึ้นกับเด็ก
- ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในกระบวนการจัดการเรียนรู้
- ครูเป็นผู้กระตุ้นให้เด็กสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- ครูพานักเรียนเรียนรู้จากสถานการณ์จริง
- การเชื่อมโยงความรู้ให้เด็กสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม

- ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง
- ครูเป็นผู้คอยกระตุ้น/จุดประกายความคิด
- ครูต้องมีความสามารถในการตั้งคำถามของเด็กแต่ละคน ออกมาพัฒนาได้อย่างเต็มที่
- ครูต้องเป็นผู้ก้าวทันในเรื่องของเทคโนโลยี
- ครูเปิดโอกาสให้เด็กได้ลองแก้ปัญหา/กล้าลองผิดลองถูก
- ครูเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงศักยภาพทางด้านความคิด

เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

- ครูต้องลงมือปฏิบัติจริง ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก
- ครูต้องทำให้เป็นกิจวัตร มีการสะท้อนทุกครั้งหลังการทำกิจกรรม
- ครูเข้าถึงเด็กแต่ละคน
- มีการใช้ช่องทางการติดต่อประสานกับผู้ปกครองในการติดตามดูแลพฤติกรรมของนักเรียนในการทำความสะอาด การจัดการขยะ เมื่ออยู่ที่บ้าน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง คุณภาพของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่กำหนดขึ้น โดยพิจารณาจากสภาพของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน ซึ่งทำให้มีความจำเป็นต้องเน้นและปลูกฝังลักษณะดังกล่าวให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนทุกคนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในองค์รวม ทั้งด้านสติปัญญา และคุณธรรม อันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้า ความมั่นคง และสงบสุขในสังคม

โรงเรียนบ้านสมานมิตร ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ ๙ ประการ ดังต่อไปนี้

๑. รักษาดี ศาสตร์ กษัตริย์	๒. ซื่อสัตย์ สุจริต
๓. มีวินัย	๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง	๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย	๘. มีจิตสาธารณะ
๙. ใส่ใจสิ่งแวดล้อม	

๓.๖ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

การกำหนดเกณฑ์การวัดผลและมาตรฐานการประเมินสมรรถนะ สมรรถนะหลัก

ประเมินตามระดับความเชี่ยวชาญที่ระบุในรายละเอียดของแต่ละสมรรถนะหลัก

สมรรถนะย่อย

ประเมินตามรายละเอียดของสมรรถนะย่อยที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ นั้น เช่น

สมรรถนะย่อยในการระบุข้อมูลที่ได้จากการสังเกตในรายละเอียดหรือสังเกตโครงสร้างของสิ่งนั้น ๆ

สมรรถนะย่อยในการนำข้อมูลที่ได้อาจจำแนก จัดกลุ่ม และวิเคราะห์

สมรรถนะย่อยในการประมวลผล และสร้างข้อสรุป

คำอธิบายระดับการประเมินสมรรถนะของผู้เรียนรายบุคคล

โรงเรียนใช้ระดับความเชี่ยวชาญของแต่ละสมรรถนะเป็นเกณฑ์ในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยไม่ได้มีการระบุระดับการประเมินสมรรถนะในแต่ละระดับความเชี่ยวชาญนั้น ๆ หากแต่ครูผู้สอนจะต้องประเมินร่วมกันว่า ผู้เรียนอยู่ในระดับความเชี่ยวชาญใด และจะต้องฝึกฝนสมรรถนะย่อยใดเพิ่มเติม จึงจะสามารถพัฒนาไปสู่ระดับความเชี่ยวชาญที่สูงขึ้นได้

ประเภทการประเมินสมรรถนะ

- **การประเมินเพื่อพัฒนา** (Formative Assessment): แนวทางวิธีการ และเครื่องมือ

การประเมินเพื่อพัฒนา (Formative Assessment) เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่ดำเนินอย่างต่อเนื่องตลอดการเรียนการสอน โดยไม่ใช้การทดสอบระหว่างเรียนเป็นระยะ ๆ แต่เป็นการที่ครูเก็บข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไม่เป็นทางการ ขณะที่ผู้เรียนแสดงความรู้ ขาออกตามที่กำหนด ครูใช้วิธีสังเกต ตั้งคำถาม จดบันทึก และวิเคราะห์หว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร จะต้องให้ผู้เรียนปรับปรุงอะไร ผู้สอนปรับปรุงอะไร เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด

เครื่องมือสำหรับการประเมินเพื่อพัฒนามีหลายรูปแบบ เช่น แบบสังเกตการณ์ของครู แบบตรวจสอบพฤติกรรมตนเองของผู้เรียน การร่วมวงสะท้อนการเรียนรู้ (After Action Review; AAR) การจัดการความรู้ (Knowledge Management; KM) การให้ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะในการนำเสนอผลงาน การพูดคุยระหว่างผู้สอนและผู้เรียน การสัมภาษณ์

สิ่งที่เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ ทั้งการเรียน (ของนักเรียน) และการสอน (ของครู) โดยมีเป้าหมายของการปรับปรุง คือ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

กระบวนการเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการที่ครูจัดบรรยากาศการเรียนให้ผู้เรียนได้เรียน เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับครู กิจกรรมหรือกระบวนการนี้ มีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลาเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีผลของการประเมินเพื่อพัฒนาเป็นข้อมูลป้อนกลับ (feedback) สำหรับใช้พัฒนาการสอนของครู พัฒนา

ผู้เรียนแต่ละคนและของผู้เรียนทั้งชั้น การประเมินเพื่อพัฒนาจึงเป็นตัวเชื่อมการสอนกับการเรียนเข้าหากัน

- **การประเมินรวบยอด** (Summative Assessment): แนวทางวิธีการ และเครื่องมือ

การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment) เป็นการประเมินเมื่อจบตอนหรือหน่วยการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และยังใช้เป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบกับประเมินก่อนเรียน ทำให้ทราบพัฒนาการของผู้เรียน โดยเฉพาะในด้านความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา นั้น ๆ

เครื่องมือสำหรับการประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย แบบทดสอบในการประเมินความรู้ การประเมินผลงานที่สะท้อนการนำความรู้ไปใช้ และการนำเสนองาน

ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรระบุวิธีและสิ่งที่ประเมินซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการประเมินให้ชัดเจน โดยเฉพาะการประเมินสมรรถนะการเรียนรู้ นั้น จำเป็นต้องประกอบด้วย การประเมินด้านความรู้ ทักษะ และคุณค่า ที่สอดคล้องกัน จึงจะสามารถระบุได้ว่าผู้เรียนแต่ละคนนั้น พัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้ของตนเองในด้านนั้น ๆ ไปถึงระดับความเชี่ยวชาญใด

- **การประเมินจากหลักฐาน** (Evidence-based Assessment)

จากการประเมินเพื่อพัฒนาและประเมินรวบยอดที่ระบุไว้ในข้างต้น จะประกอบด้วยหลักฐานที่นักเรียนเป็นผู้แสดงออกถึงความรู้ นั้น

- **การประเมิน ๓๖๐°** (360° Assessment)

โรงเรียนมีการให้นักเรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ครูประเมินนักเรียน นักเรียนประเมินครู ผู้ปกครองประเมินนักเรียน

ในการประเมินด้านกิจวัตรประจำวันและทักษะชีวิต ทางโรงเรียน
ใช้การประเมินจากตัวนักเรียน เพื่อนนักเรียน ครู และผู้ปกครอง

ในส่วนของหน่วยบูรณาการ กลุ่มวิชาพื้นฐาน และกลุ่มวิชา
บูรณาการ ใช้การประเมินจากครูผู้สอนและนักเรียน ในบางครั้งหาก
มีส่วนเกี่ยวข้องกับบุคคลที่นักเรียนไปเรียนรู้ด้วย ทางโรงเรียนจะใช้
การประเมินร่วมจากวิทยากรที่ได้ให้ความรู้กับนักเรียน

สมรรถนะหลักพื้นฐาน สมรรถนะหลักทั่วไป โรงเรียนบ้านสมานมิตร

สมรรถนะหลักพื้นฐาน	๑. การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ๒. คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ๓. การสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ ๔. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
สมรรถนะหลักทั่วไป	๑. การคิดขั้นสูงและนวัตกรรม ๒. การรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล ๓. การจัดการตนเองอย่างมีสติ ๔. การเป็นผู้ประกอบการแบบร่วมมือเป็นทีม ๕. พลเมืองสร้างสรรค์เพื่อสิ่งแวดล้อม

พฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละสมรรถนะ

สมรรถนะที่ ๑ การคิดขั้นสูงและนวัตกรรม

ระดับความเชี่ยวชาญ	พฤติกรรมบ่งชี้ในสมรรถนะย่อย	
	การคิดขั้นสูง	การพัฒนาวัตกรรม
ระดับเริ่มต้น	๑. ตัดสินใจเลือกใช้ทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา ๒. จำแนกและบอกเหตุผลที่ดำเนินการอย่างนั้นได้ ๓. เสนอความคิดและรวบรวมข้อมูลได้อย่างหลากหลาย ๔. มีการยกตัวอย่างและเปรียบเทียบข้อมูลที่สอดคล้องกับสถานการณ์	๑. สามารถเลือกใช้นวัตกรรมที่เหมาะสมกับวัย ๒. ออกแบบนวัตกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง
ระดับพื้นฐาน	๕. เลือกแนวทางแก้ปัญหาหรือทางออกที่เหมาะสม ๖. คิดหาข้อผิดพลาดในการคิดต่าง ๆ ทั้งของตนเองและผู้อื่นได้ ๗. ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นบอกความเกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง คิดหาสาเหตุและวิธีการแก้ไขที่มีความเป็นไปได้จริงในทางปฏิบัติ ๘. บอกและอธิบายการแก้ปัญหาโดยมีรูปแบบหรือขั้นตอนในการอธิบาย จำแนกและแสดงเหตุผลหรือหลักฐานประกอบการตัดสินใจ	๓. สามารถแปลงความคิดสร้างสรรค์นั้นไปเป็นนวัตกรรมได้ ๔. ใช้ความคิดหรือจินตนาการออกแบบนวัตกรรมอย่างง่าย และนำเสนอแนวทางการนำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน วิเคราะห์ความต้องการนวัตกรรม
ระดับสามารถ	๙. การปฏิบัติบนฐานของเหตุผลหรือได้ชุดของแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เป็นระบบ ๑๐. สามารถวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีความหลากหลายและแตกต่างจากความคิดของตนเองได้อย่างมีเหตุผล	๕. สามารถนำความคิดของตนเองไปพัฒนาวัตกรรมได้จริง ๖. คิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ซึ่งอาจจะเป็นการปรับหรือประยุกต์จากของเดิมหรือต่อยอดจากสิ่งเดิม ริเริ่มความคิดแปลกใหม่จากเดิม ๗. ถ่ายทอด ใช้ทักษะในการสร้างสิ่งที่มีเอกลักษณ์ของตนเองจนทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่
ระดับเห็นใจความคาดหวัง	๑๑. พัฒนาคุณภาพการคิดจากระดับพื้นฐานที่เป็นรูปธรรมไปสู่ระดับนามธรรมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ๑๒. สามารถใช้การคิดเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และการใช้ชีวิต ๑๓. วิเคราะห์เหตุและผล หรือปัญหา/สาเหตุของปัญหาจากข้อมูลและหลักฐานต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นความรู้สู่การคิดตัดสินใจ ๑๔. คิดอย่างสร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ความรู้ใหม่หรือสารสนเทศประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม	๘. วางแผนพัฒนานวัตกรรมอย่างเป็นระบบ ๙. สื่อสารและเผยแพร่แนวคิดนวัตกรรมสู่สังคม ๑๐. ระบุแนวคิดหรือหลักการที่ใช้ออกแบบนวัตกรรม สื่อสารรายละเอียดนวัตกรรมที่ออกแบบขึ้น ๑๑. อธิบายความคิดให้ผู้อื่นเข้าใจและทำให้ความคิดนั้นเกิดผลเป็นรูปธรรม เป็นแนวคิดใหม่ กระบวนการใหม่ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์และผลิตภัณฑ์ต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น สังคมและประเทศ

สมรรถนะ ๒ การรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล

ระดับความเชี่ยวชาญ	พฤติกรรมบ่งชี้ในสมรรถนะย่อย
ระดับเริ่มต้น	1. บอกความต้องการของตนเองได้ทั้งจากคำพูดและผ่านสื่อเทคโนโลยีโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น 2. สามารถใช้สื่อสารสนเทศและดิจิทัลในการค้นคว้าหาข้อมูล 3. ใช้สื่อและจัดการเวลาในการใช้สื่ออย่างระมัดระวังโดยไม่ให้เกิดผลเสียต่อตนเองและผู้อื่น
ระดับพื้นฐาน	4. รู้วิธีการใช้เครื่องมือและแหล่งสารสนเทศ เพื่อการสืบค้นและเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการอย่างเหมาะสมกับวัย 5. เลือกสาระที่มีประโยชน์ที่ได้จากสื่อสารสนเทศ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน 6. เข้าใจระบบการทำงาน หลักการสำคัญของการใช้ ICT เพื่อออกแบบสร้างงานของตนเอง 7. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
ระดับสามารถ	8. สื่อสารโดยใช้ข้อมูลและหลักฐานประกอบอย่างมีนัยสำคัญ อ้างอิงแหล่งที่มาและความหลากหลายของแหล่งข้อมูลที่นำเชื่อถือ 9. การเลือกใช้สื่อโดยไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม 10. ใช้ ICT บริหารจัดการข้อมูลในการสำรวจค้นหา และสร้างสรรค์ผลงาน 11. สามารถประเมินประโยชน์และโทษของสื่อสารสนเทศ
ระดับเหนือความคาดหวัง	12. เลือกสรรข้อมูล และสร้างสื่อสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ 13. สร้างและเผยแพร่สารสนเทศอย่างมีจริยธรรม 14. พัฒนาสื่อสารสนเทศและดิจิทัล เพื่อเปลี่ยนแปลงสังคม

สมรรถนะที่ ๓ การจัดการตนเองอย่างมีสติ

ระดับความเชี่ยวชาญ	พฤติกรรมบ่งชี้ในสมรรถนะย่อย	
	จัดระบบชีวิตตนเองอย่างเป็นสุข	สติสัมปชัญญะ
ระดับเริ่มต้น	1. ดูแลรักษาร่างกายและของใช้ตนเองให้สะอาดอยู่เสมอ 2. บอกสิ่งที่สามารถทำได้และสิ่งที่ทำไม่ได้	1. ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ 2. บอกความรู้สึกตนเองได้
ระดับพื้นฐาน	3. บอกความคิดความรู้สึก ความต้องการ และปัญหาของตนเองได้ 4. รับรู้และจัดการอารมณ์ และความรู้สึกพื้นฐานของตนเองได้	3. ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมให้แสดงออกอย่างเหมาะสม 4. สังเกตและกำหนดอารมณ์ของตนเอง 5. ทำงานด้วยความไม่ประมาท
ระดับสามารถ	5. ประเมินความเสี่ยง และปกป้องตนเองให้ปลอดภัยจากภัยต่าง ๆ รอบตัว 6. มีวินัยในการดูแลจัดการชีวิตประจำวันของตนเองได้ 7. รับรู้และจัดการความเครียดของตนเองได้	6. ู้เนื้อ ู้ตัว บอกสภาพความเป็นจริงของจิตใจและอารมณ์ในขณะนั้นได้ 7. มีสติจัดการกับตนเองในการทำงานและในชีวิตประจำวัน ละเว้นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง
ระดับเหนือความคาดหวัง	8. กำหนดเป้าหมายชีวิตตามความสามารถและความถนัดของตน วางแผนและดำเนินชีวิตตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อไปสู่เป้าหมาย	8. จัดการกับภาวะอารมณ์ที่ไม่ปกติของตนเอง ยอมรับความแตกต่างทางความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นได้
	9. มองเห็นข้อจำกัดและแนวทางการพัฒนาตนเอง	

สมรรถนะที่ ๔ การเป็นผู้ประกอบการแบบร่วมมือเป็นทีม

ระดับความเชี่ยวชาญ	พฤติกรรมบ่งชี้ในสมรรถนะย่อย	
	การเป็นผู้ประกอบการ	การทำงานเป็นทีม
ระดับเริ่มต้น	๑. ทำงานด้วยความเอาใจใส่ มีความเพียรอดทนพยายาม ทำงานให้ดีที่สุดตามความสามารถ ๒. แสดงความคิดเห็นริเริ่มสร้างสรรค์ ผ่านการแสดงออกทางกิจกรรม การประดิษฐ์ การเล่น และการผลิตชิ้นงานโดยใช้สื่อ	๑. รับรู้ว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของทีม ๒. รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองในการทำงานทีม ๓. ทำงานร่วมกับผู้อื่นตามข้อตกลงของสมาชิกในกลุ่ม
ระดับพื้นฐาน	๓. สามารถตั้งเป้าหมายในการทำงานและตั้งใจทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่คิดไว้ ๔. รู้จักความหมายและค่าของเงิน การใช้จ่ายเงิน การออม รู้ว่าเงินมาจากการทำงานและเงินมีจำกัด	๔. ร่วมตัดสินใจกำหนดเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ๕. แสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๖. แสดงพฤติกรรมเชิงบวกในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
ระดับสามารถ	๕. มีเป้าหมายและการวางแผนอาชีพตามความสนใจและความถนัด ๖. มีความรู้และทักษะพื้นฐานของการเป็นผู้ประกอบการที่ดี	๗. มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองเพื่อสร้างการยอมรับ ๘. เข้าใจและยอมรับความสามารถของสมาชิกที่แตกต่างกัน ๙. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจกับสมาชิกภายในทีมให้งานสำเร็จตามแผน
ระดับเหนือความคาดหวัง	๗. ประยุกต์ใช้ความรู้ในการสร้างผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ มีจรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อสังคม ๘. สร้างนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตน ครอบครัว หรือสังคม	๑๐. รับผิดชอบต่อหน้าที่และบทบาทที่ได้รับมอบหมายอย่างใส่ใจ ๑๑. แบ่งงานให้สมาชิกในทีมโดยยึดความถนัดของแต่ละบุคคล ๑๒. ใช้ประโยชน์จากความคิดที่แตกต่าง ร่วมกันตัดสินใจโดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม

สมรรถนะที่ ๕ พลเมืองสร้างสรรค์เพื่อสิ่งแวดล้อม

ระดับความเชี่ยวชาญ	พฤติกรรมบ่งชี้ในสมรรถนะย่อย		
	ความเป็นพลเมือง	ความสร้างสรรค์	สำนึกสิ่งแวดล้อม
ระดับเริ่มต้น	๑. รู้จักตัวเอง รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ๒. เคารพกฎกติกาข้อตกลงร่วมกัน	๑. รับรู้ ระบุ สาเหตุ ปัญหา ๒. บอกแนวทางการแก้ไข อ้างอิงจากคำชี้แนะ	๑. ระบุการกระทำของตนเอง ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ๒. เสนอแนวทางการดูแลรักษา ๓. ลงมือจัดการพื้นที่ให้สะอาดเรียบร้อย
ระดับพื้นฐาน	๓. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ๔. มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมอย่างเต็มใจมีจิตอาสา รักท้องถิ่นและประเทศ	๓. กล้าคิด คิดคล่องแคล่ว มีมุมมองที่หลากหลาย ๔. กล้าลงมือทำ ด้วยความเข้าใจของตนเอง เพื่อบรรลุเป้าหมายของตนเอง ๕. กล้าแสดงออก กล้านำเสนอวิธีการหรือแนวคิดใหม่ ๆ ในสถานการณ์ที่แตกต่าง	๔. รู้จักจัดการดูแลสถานที่ ๕. ร่วมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
ระดับสามารถ	๕. เคารพสิทธิของผู้อื่น รับฟังผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างของความคิดเห็น เห็นคุณค่าของบุคคล ๖. คอยสนับสนุน ช่วยเหลือ มีจิตสาธารณะ ใส่ใจไม่ละเลยต่อปัญหา	๖. เป็นผู้เรียนรู้ มีความคิดริเริ่มทำสิ่งใหม่ด้วยตนเอง ๗. เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม ๘. สามารถระบุ ให้เหตุผล และนำเสนอแนวทางใหม่ ๆ ได้	๖. เห็นปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนทดลองทำสิ่งใหม่ เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อม ๗. ตระหนักและเห็นคุณค่าในการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
ระดับเหนือความคาดหวัง	๗. เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดีพาทีมให้บรรลุความสำเร็จในงาน ๘. มีส่วนร่วมกับผู้อื่นในการทำกิจกรรมที่เป็นสาธารณะประโยชน์	๙. สามารถสะท้อนคิด ต่อยอดความคิด พัฒนานวัตกรรมนำมาใช้แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ๑๐. สร้างนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม ชุมชนหรือสังคมในวงกว้าง	๘. คาดการณ์ถึงแนวโน้มปัญหาของสิ่งแวดล้อม มีความเป็นผู้นำ ดูแลบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๙. ทำโครงการเพื่อสร้างประโยชน์แก้ไข้ปัญหาให้แก่ชุมชนในวงกว้าง

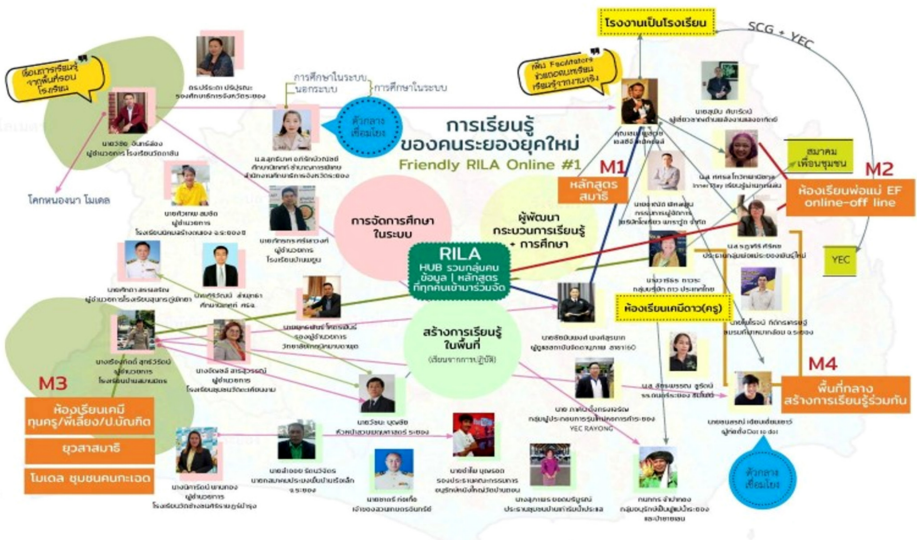
๓.๗ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

ระยองเมืองแห่งการเรียนรู้ เน้นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับพลเมือง ให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติใหม่ ๆ ในหลากหลายบริบท เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่รวดเร็วทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง และส่งเสริมให้เกิดความสมานฉันท์ในสังคม รวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน คุณลักษณะที่สำคัญของเมืองแห่งการเรียนรู้ จะต้องเป็นเมืองที่สามารถจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในทุก ๆ ภาคส่วน เพื่อดำเนินการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง และเท่าเทียม ตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้ในครอบครัว ชุมชน และที่ทำงาน มีการขยายโอกาสในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อการเรียนรู้ ส่งเสริมคุณภาพและความเป็นเลิศทางด้านการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพิ่มขีดความสามารถของแต่ละบุคคล และการทำงานร่วมกันของคนในเมือง รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และวัฒนธรรม เพื่อการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

โรงเรียนบ้านสมานมิตร ตอบโจทย์ผลลัพธ์ระยองเมืองน่าอยู่ตามแผนยุทธศาสตร์จังหวัดระยองเราจึงเริ่มต้นทำให้โรงเรียนน่าอยู่ชุมชนน่าอยู่ไปด้วยกันโดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้พานักเรียนไปเรียนรู้ในชุมชนเพื่อให้รู้แจ้ง และสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ในส่วนอื่น ๆ ได้เช่น คุณครูนำนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรมเวทีสนทนา “ผู้เฒ่าเล่าผู้เยาว์เขียน” ร่วมกับประธานสภาวัฒนธรรมตำบลและจังหวัด คณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัย

ราชภัฏรำไพพรรณี ประชาชนชาวบ้านของชุมชนคนกะเจด เพื่อเรียนรู้ ความสำคัญวิถีชีวิตและคุณค่าของประวัติศาสตร์ความเป็นมาของศิลปะ และภูมิปัญญาในท้องถิ่นอันจะสร้างความภูมิใจและจิตสำนึกในการรักษาไว้ ซึ่งวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่นให้คงอยู่ได้อย่างยั่งยืนและสามารถ เชื่อมโยงการท่องเที่ยวได้ทำให้เด็กเกิดความรู้ที่ทักษะและคุณค่าไปพร้อมกัน

ส่วนที่ ๔

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน

- ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร
- ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับครู
- ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน
- ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับชุมชน
- ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับ
เครือข่ายสถานศึกษา

ส่วนที่ ๔

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน

๔.๑ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร

ด้านพฤติกรรม

- เป็นที่ยอมรับ เชื่อถือ ของบุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษา รวมทั้งหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ
- รู้จุดเด่นและจุดด้อยของผู้ร่วมงาน
- ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
- เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในงานวิชาการและการบริหารสถานศึกษา
- ส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

ด้านการบริหารและการจัดการของผู้บริหาร

ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน บริหารงานโดยใช้หลักการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ มีหลักการวางแผนในการบริหาร และมีวิสัยทัศน์ที่ดีในการบริหารงาน มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย

๔.๒ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับครู

ด้านพฤติกรรม

- ครูมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอยู่ตลอดเวลา
- ครูมีการช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งหาแนวทางปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็ก

- ครูมีการยอมรับฟังความคิดเห็นเพิ่มมากขึ้น
- ครูสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตประจำวัน
- ครูมีการทำงานแนวราบ ไม่มีการสั่งการจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ด้านการจัดการเรียนรู้

- มีจำนวนครูครบชั้น มีเวลาในการให้ความรู้ ให้เวลากับเด็ก อย่างเต็มที่
- ครูมองเห็นเป้าหมายที่ชัดเจนมากขึ้น
- ครูมีการจัดการเรียนรู้โดยให้เด็กได้สร้างองค์ความรู้เอง
- ครูเป็นผู้คอยกระตุ้น คอยส่งเสริม ในการทำกิจกรรมของนักเรียน
- ครูเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ได้ลงมือปฏิบัติจริง
- ครูมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน และจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมในการพัฒนาผู้เรียน
- ครูสามารถบูรณาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียนได้
- ครูมีกระบวนการเรียนรู้โดยผ่านการทำงานร่วมกัน

๔.๓ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

เป็นผู้เรียนรู้	เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม	เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง
• นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน • รู้จักใฝ่หาความรู้ได้ด้วยตนเอง • นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ • นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ • เป็นผู้กล้าในการลองผิด ลองถูก	• กล้าพูดกล้าแสดงออกในเชิงบวก • มีความคิดสร้างสรรค์ • มีอิสระทางด้านความคิด	• มีความเป็นผู้นำ/ผู้ตามที่ดี • รู้ว่าสิ่งไหนควรทำ ไม่ควรทำ • มองเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว • นึกถึงผู้อื่นอยู่เสมอ

๔.๔ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับชุมชน

- มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา งบประมาณสนับสนุนทั้งภาครัฐภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาสังคมในพื้นที่
 - มีส่วนร่วมในการจัดอบรมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน
 - เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนและองค์กรภายนอก
 - สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับในชุมชน
 - การสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษาและชุมชน

๔.๕ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเครือข่ายสถานศึกษา

- เครือข่ายสถานศึกษาตระหนักถึงปัญหาและจิตสำนึกของคนในชุมชนในการรวมตัวของผู้ร่วมสมาชิกเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการเป็นเครือข่ายและการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา
 - สมาชิกเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับการร่วมกิจกรรมอย่างชัดเจนทั้งประโยชน์ของตนเองและประโยชน์ของชุมชน
 - สมาชิกในเครือข่ายสถานศึกษามีองค์ความรู้ จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้ของสมาชิก
 - สมาชิกมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ไม่ใช่การถูกบังคับหรือความเกรงใจ แต่เกิดจากจิตสำนึกของความร่วมมือสมาชิกอย่างแท้จริง
 - สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินงานยอมรับเสียงข้างมาก มีความเชื่อมั่นในอิสระภาพและเสรีภาพของสมาชิก มีความยืดหยุ่นในการดำเนินงานมากขึ้น

ส่วนที่ ๕

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำ มาตรฐานการศึกษาของชาติ สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

- ปัจจัยที่สนับสนุน ส่งผลต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา
- ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

ส่วนที่ ๕

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติ สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

๕.๑ ปัจจัยที่สนับสนุน ส่งผลต่อการนำมาตราฐานการศึกษา ของชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

- พ.ร.บ. พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒
 - มีอิสระในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และเลือกใช้
เลือกซื้อสื่อตรงตามความต้องการ
- โครงการพัฒนาด้านวิชาการอย่างเป็นระบบ
 - มีการอบรมเพื่อพัฒนาครูและบุคลากร
- การติดตามช่วยเหลือของโค้ชในพื้นที่
- การมีเป้าหมายเดียวกัน
- การมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
 - ศึกษานิเทศก์ของหน่วยงานต้นสังกัด
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขยายผลในโรงเรียนเครือข่าย
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ผู้เชี่ยวชาญในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้
- นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการศึกษา
 - อาจารย์จากสถาบันการศึกษา/มหาวิทยาลัยในพื้นที่
- มีแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ
- ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคเอกชน (ทุนการศึกษา

สื่อการเรียนการสอน)

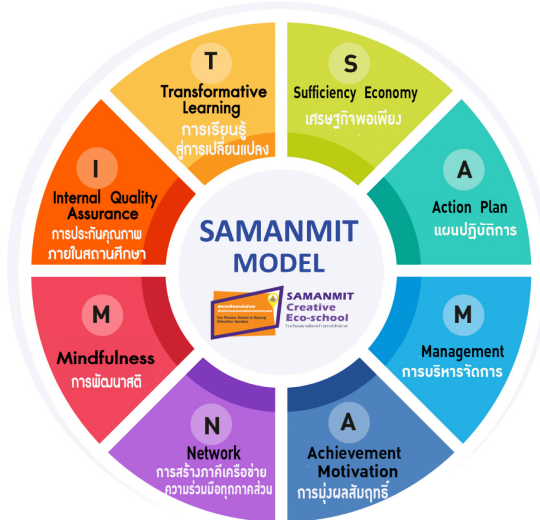
๕.๒ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการนำมาตรฐานการศึกษา ของชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

- กฎ ระเบียบ ที่ไม่เอื้อ/ส่งเสริม ให้มีอิสระในการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ
- ภารกิจที่นอกเหนือจากงานบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ ฐานสมรรถนะ
- งบประมาณจากส่วนกลางไม่เพียงพอ ระเบียบในการใช้จ่าย ไม่ทันสมัย ทำให้ต้องขอการสนับสนุนเป็นโครงการจากภาคส่วนต่าง ๆ อันทำให้มีภาระงานที่เพิ่มขึ้น
- บุคลากร ขาดความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ
 - ผู้บริหารสถานศึกษา
 - งานวิจัยเพื่อพัฒนา การวัดและการประเมินผลฐานสมรรถนะ
 - การประเมินวิทยฐานะแนวใหม่
 - ครู
 - การสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษา
 - การจัดทำแผนกระบวนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ
 - การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ
 - รูปแบบและเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย
 - การวิจัยในชั้นเรียน
 - การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - การตั้งประเด็นคำถาม
 - การซึ่้นความรู้จากเด็ก
- การย้ายเข้าออกของบุคลากรทางการศึกษา
- สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ (COVID-19)

ส่วนที่ ๒

สังเคราะห์รูปแบบนวัตกรรมการบริหารจัดการ รูปแบบ SAMANMIT Model

S = Sufficiency Economy: เศรษฐกิจพอเพียง

เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา รวมถึงการป้องกันการทุจริตอย่างยั่งยืน

A = Action Plan: แผนปฏิบัติการ

การนำความคิดหรือวิธีการที่ได้ผ่านการคิดและวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ อย่างละเอียดมาแล้ว สำหรับชี้้นำการดำเนินการตามกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กร

M = Management: การบริหารจัดการ

กระบวนการทำงานหรือกิจกรรมที่กลุ่มบุคคลในโรงเรียน ร่วมกันทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแนวทางที่กำหนดไว้

A = Achievement Motivation: การมุ่งผลสัมฤทธิ์

ความตั้งใจและความขยันหมั่นเพียรปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลงานตามเป้าหมายและมาตรฐานที่องค์กรกำหนดไว้อย่างดีที่สุด อีกทั้งหมายรวมถึงความมุ่งมั่นในการปรับปรุงพัฒนาผลงานและกระบวนการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุดอยู่เสมอ

N = Network: การสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วน

การเชื่อมโยงของกลุ่มของคน ที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารร่วมกันหรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดระเบียบโครงสร้างของคนในเครือข่ายด้วยความเป็นอิสระ เท่าเทียมกันภายใต้พื้นฐานของความเคารพสิทธิ เชื่อถือเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

M = Mindfulness: การพัฒนาสติ

การตั้งสติอยู่กับปัจจุบัน รับรู้ถึงสิ่งที่กำลังเผชิญอยู่หรือทำอยู่ และเป็นการที่ไม่ได้รู้สึกว่ามีสิ่งรอบข้างกำลังกดดันหรือเป็นอันตรายเกินความเป็นจริง การฝึกสตินั้นกระทำได้ด้วยวิธีการระลึกรู้ (Aware) สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับร่างกาย ความคิด ความรู้สึกโดยรับรู้ตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

ทุกขณะจิตโดยไม่ปรุงแต่งรับรู้ความเป็นปัจจุบันที่เกิดขึ้นจริง เมื่อฝึกสติ ให้อยู่กับปัจจุบัน ไม่ปรุงแต่ง ไม่ใช่อึดติดที่เกิดขึ้นแล้ว หรืออนาคตที่ยัง ไม่ได้เกิดขึ้นนั้น จะทำให้เรามองโลกตามความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น

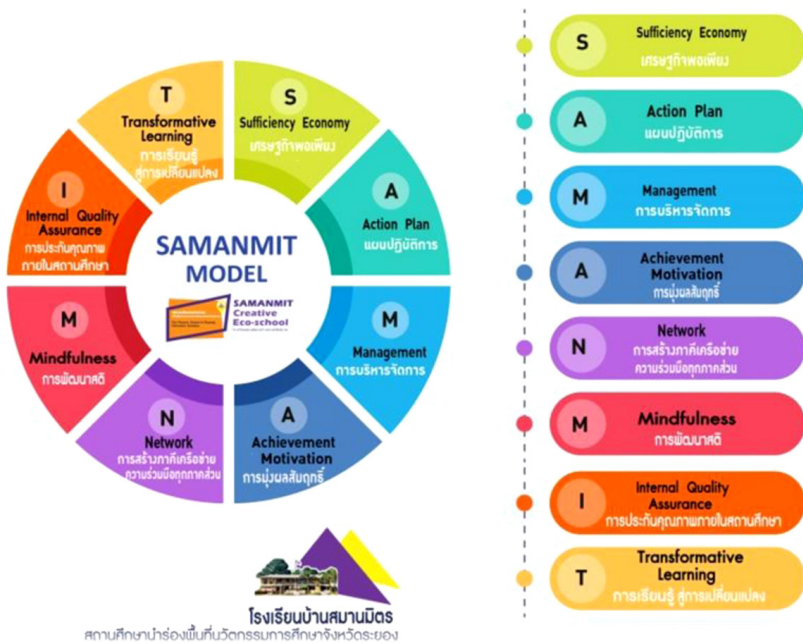
I = Internal Quality Assurance: การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประเมินและการติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษา ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance: IQA) สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษา ที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็น กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยสถานศึกษา ยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด โดยโรงเรียนบ้านสมานมิตร มีกระบวนการในการพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ตาม ๕ องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ ๑ การกำหนดเป้าหมายมาตรฐานคุณภาพ องค์ประกอบที่ ๒ การขับเคลื่อนคุณภาพสู่มาตรฐาน องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินความสำเร็จตามมาตรฐาน องค์ประกอบที่ ๔ การนำ การเปลี่ยนแปลงสู่สถานศึกษาและการสร้างคุณค่าแก่วงวิชาการ องค์ประกอบที่ ๕ การเกิดวัฒนธรรมคุณภาพที่สะท้อนการพัฒนาที่ยั่งยืน

T = Transformative Learning : การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง

การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง เป็นการเรียนรู้ที่สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการเปลี่ยนแปลงตนเองได้ เปลี่ยนแปลงความรู้ที่เราเคยมีเป็นความรู้อีกชุดหนึ่ง เปลี่ยนไปถึงระดับกระบวนการทัศน เมื่อเรามีความรู้ในแบบ Transformative Learning สิ่งที่จะเกิดขึ้น คือ การมีฉันทะ มีวิริยะ และมีสมรรถนะในการเป็นผู้ทำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) เกิดทักษะความเป็นผู้นำ (Leadership Skill) ซึ่งไม่ว่าผู้เรียนจะเข้าไปศึกษาต่อหรือไปทำงานในองค์กรไหน ก็จะเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างการเปลี่ยนแปลง เพราะมีความสามารถในการมองเห็นลู่ทางอยู่เสมอ โดยที่ไม่ใช่ทำอยู่คนเดียว แต่เป็นการทำงานร่วมกับผู้อื่น อยู่ในชุมชนก็มีส่วนเปลี่ยนแปลงชุมชนในบ้านเมืองก็มีส่วนเปลี่ยนแปลงบ้านเมือง

ภาคผนวก

SAMANMIT MODEL

S = Sufficiency Economy
เศรษฐกิจพอเพียง

เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทยเน้นคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา เน้นให้ความสำคัญกับการปรับสมดุลทั้ง ๓ มิติของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในรูปแบบบูรณาการและการมีส่วนร่วมเพื่อไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

โรงเรียนบ้านสามมิตร
ถนนวิภาวดีรังสิต ตำบลสามมิตร อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

โรงเรียนบ้านสามมิตร
ถนนวิภาวดีรังสิต ตำบลสามมิตร อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

SAMANMIT MODEL

A = Action Plan
แผนปฏิบัติการ

เครื่องมือในการแปลงแผนงาน/โครงการไปสู่กิจกรรมย่อยในเชิงปฏิบัติและช่วยในการควบคุมให้ผู้ปฏิบัติงานดำเนินงาน ปฏิบัติงานได้สะดวกมากยิ่งขึ้น ลดภาระในการตัดสินใจว่าจะทำอะไรเมื่อไหร่ ลดความเสี่ยงในการควบคุมให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนงาน/โครงการ

โรงเรียนบ้านสามมิตร
ถนนวิภาวดีรังสิต ตำบลสามมิตร อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

โรงเรียนบ้านสามมิตร
ถนนวิภาวดีรังสิต ตำบลสามมิตร อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

SAMANMIT MODEL

The diagram shows a central 'SAMANMIT Model' box with 'Super Coach' above it and 'Active Learning' below it. Surrounding this are boxes for 'SCHOOL CONCEPT', 'EVALUATION', 'PEDAGOGY', 'CURRICULUM', 'CLASSROOM', and 'TEACHER'. Text in Thai describes each component, such as 'Active Learning / Inquiry Approach' and 'Classroom' as a 'Learning Space'.

M = Management

การบริหารจัดการ

การจัดการภารกิจภายในองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นไปตามนโยบาย แผนงานที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้นวัตกรรมพัฒนาสถานศึกษาทั้งระบบ

โรงเรียนบ้านสมานมิตร
ถนนวิภาวดีรังสิต ตำบลคลองสาม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

SAMANMIT MODEL

A photograph of two men holding a large award certificate. The background features a banner for 'TEP @ RAYONG' and Thai text: 'ร่วมเปลี่ยนแปลงอนาคตการศึกษาของ... วันที่... เวลา 08.30-16.30 น. ณ โรงเรียน... อ.เมืองระยอง จ.ระยอง'.

A = Achievement Motivation

การมุ่งผลสัมฤทธิ์

ความตั้งใจและความขยันหมั่นเพียรปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลงานตามเป้าหมายและมาตรฐานที่องค์กรกำหนดไว้ อย่างดีที่สุด อีกทั้งหมายถึงความรวมถึงความมุ่งมั่นในการปรับปรุงพัฒนาผลงานและกระบวนการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุดอยู่เสมอ

โรงเรียนบ้านสมานมิตร
ถนนวิภาวดีรังสิต ตำบลคลองสาม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

SAMANMIT MODEL

N = Network
การสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วน

การติดต่อ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการร่วมกัน มีความสัมพันธ์กันฉันท์เพื่อนที่ต่างก็มีความเป็นอิสระมากกว่าสร้างการคบค้าสมาคมแบบหนึ่ง

SAMANMIT MODEL

M = Mindfulness
การพัฒนาสติ

การตั้งสติอยู่กับปัจจุบัน รับรู้ถึงสิ่งที่กำลังเผชิญอยู่ หรือทำอยู่ และเป็นการที่ไม่ได้รู้สึกว่ามีสิ่งรอบข้างกำลังกดดัน หรือเป็นอันตรายเกินความเป็นจริง

SAMANMIT MODEL

I = Internal Quality Assurance
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

มีกระบวนการพัฒนาระบบ ๕ องค์ประกอบ

- ๑) การกำหนดเป้าหมายมาตรฐานคุณภาพ
- ๒) การขับเคลื่อนคุณภาพตามมาตรฐาน
- ๓) การประเมินความสำเร็จตามมาตรฐาน
- ๔) การนำการเปลี่ยนแปลงสู่สถานศึกษาและการสร้างคุณค่าแก่วงวิชาการ
- ๕) การเกิดวัฒนธรรมคุณภาพที่สะท้อนการพัฒนาที่ขยับขึ้น

โรงเรียนบ้านสมานมิตร
 คณะผู้บริหารและครูผู้สอน
 ๒๕๖๓

มธษ มอศ มษ มช มทร มก มกษ
 มข มยช มจร มทร มอช มบข
 มธษ มอศ มช มทร มก มกษ

SAMANMIT MODEL

T = Transformative Learning
การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง

กระบวนการเรียนรู้ผ่านการสะท้อนคิดอย่างจริงจัง (Critical Reflection) ที่นำไปสู่การในความหมายใหม่ที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น แยกความแตกต่างได้ชัดเจนขึ้น และบูรณาการความเข้าใจจากประสบการณ์ของตนเองอย่างแท้จริง รวมทั้งการนำเอาความเข้าใจดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ

โรงเรียนบ้านสมานมิตร
 คณะผู้บริหารและครูผู้สอน
 ๒๕๖๓

มธษ มอศ มช มทร มก มกษ
 มข มยช มจร มทร มอช มบข
 มธษ มอศ มช มทร มก มกษ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร.อำนาจ วิชยานุวัติ	เลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.อุษณีย์ ธโนศวรรย์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.พีรศักดิ์ รัตนะ	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นายสำเนา เนื้อทอง	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้

คณะนักวิจัยของโรงเรียนบ้านสมานมิตร จังหวัดระยอง

นางสาววรนิษฐ์ วรพรธัญพัฒน์	ที่ปรึกษา
นางเรืองกิตต์ สุทธิวิรัตน์	ประธานคณะทำงาน
นายนาวิ เวทวงศ์	คณะทำงาน
นางสาวศศิธร แก้วมา	คณะทำงานและเลขานุการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรัตน์
ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์
ศ.ดร.บงอร เสรีรัตน์
ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก
ดร.ทรงพร พนมวัน ณ อยุธยา
ดร.นาฏฤดี จิตรรังสรรค์

คณะวิจัยและผู้รับผิดชอบโครงการ

ดร.ประวีณา อัสโย	หัวหน้าโครงการวิจัย
นางสาวอุบล ตริรัตน์วิชา	นักวิจัยโครงการ
นางสาวนุรียา วาจิ	นักวิจัยโครงการ
นางสาวภควดี เกิดบัณฑิต	นักวิจัยโครงการ
นางสาวสุชาดา กลางสอน	นักวิจัยโครงการ
ดร.ปิยะมาศ เม็ดไธสง	นักวิจัยโครงการ
นางสุวรรณา สุวรรณประภาพร	นักวิจัยโครงการ
นางสาวบุศรา บุญเกิด	ผู้ช่วยนักวิจัย

กลุ่มมาตรฐานการศึกษา

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนการเรียนรู้
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ ๓๙/๒๕๖๔

ISBN 978-616-270-313-3

โรงเรียนสมานมิตร สร้างสรรค์เชิงนิเวศ

Samanmit Creative Eco-School

